

Predmet br. IT-00-39-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudske postupke, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti usklađena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 O: Da. Ovo je pismo koje je potpisao Rajko Dukić, predsjednik Izvršnog
2 odbora SDS-a, a upućeno je onome što on opisuje kao "srpskim ministarstvima u
3 Vladi BiH". Kao što Sud može vidjeti, on ih obavještava o odluci Izvršnog odbora
4 koji je održan /?koji se sastao/ 30. decembra 1991., da su srpska ministarstva u
5 BiH uspostavili kontakte u vezi sa zajedničkim planovima i radnim programima s
6 odgovarajućim ministrima, ministarstvima i drugim vladinim tijelima u Vladi
7 Republike Srbije. To je očigledno odraz želje bosanskih Srba i njihovog vodstva
8 da održavaju uske kontakte s Republikom Srbijom.

9 Ja bih upozorio na još jednu zanimljivost ovoga pisma, a to je da je to
10 pismo jednog stranačkog organa upućeno srpskim ministarstvima koja su, naravno,
11 državni organi.

12 P: Molim da sada prijeđemo na dokument pod razdjelnikom 82 u svesku. To
13 je drugo zasjedanje Vijeća ministara održano 17. januara 1992. godine.

14 O: Da. To je jedino drugo zasjedanje Vijeća ministara o kojem imamo
15 nekih pismenih tragova i ovo je zapisnik sa tog zasjedanja. Molim da se poveća
16 slika na ekranu. Molim da se sada pogleda drugi pasus, tu su pobrojani ljudi
17 koji su bili prisutni. Sada molim četvrti pasus na stranici, tu vidimo još druge
18 ljude koji su bili prisutni, a koji nisu bili pripadnici Vijeća ministara. Tu
19 vidimo doktora Radovana Karadžića, gospodina Krajišnika, Nikolu Koljevića, i
20 tako dalje.

21 P: Označili ste i jedan dio na stranici 4 ovog dokumenta.

22 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Tieger, molim Vas, dozvolite
23
24
25
26
27
28
29
30

1 mi da se vratimo na dokument pod razdjelnikom 80. Treba mi jedno pojašnjenje.
2 Oprostite što Vas prekidam. To je pismo gospodina Dukića, gospodine Treanor.
3 Čitam u transkriptu da se ovim pismom obavještava o odluci /?sa sjednice/
4 Izvršnog odbora održanoj 1991., odnosno 30. decembra, da su srpska ministarstva
5 u BiH uspostavila kontakte u vezi sa zajedničkim planovima i radnim programima s
6 odgovarajućim ministarstvima, ministrima i drugim tijelima u Vladi Republike
7 Srbije.

8 Možete li mi reći gdje u pismu mogu pronaći da je tu riječ o srpskim
9 ministarstvima koja su to pokrenula? Ja vidim da to dolazi od Izvršnog odbora.

10 SVEDOK: [simultani prevod] Pa, to je upućeno srpskim ministarstvima u
11 Vladi BiH. Ja pretpostavljam da to znači da se pri tom misli na pripadnike
12 ministarskog vijeća bosanskih Srba koje je uspostavljeno 21. decembra, a koje se
13 sastoji od članova Vlade BiH koje je imenovao SDS, a koji su bili ministri ili,
14 ako nisu bili ministri, onda su bili zamjenici ministara. Dakle, to je bilo
15 upućeno toj grupi ljudi, jer vijeće ministara /?bosanskih Srba/ se zapravo
16 sastojalo od osoba na visokim pozicijama.

17 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ja to, međutim, ne vidim da je izričito
18 rečeno u pismu. Dakle, Vi se slažete da je to Vaša interpretacija, u čije ime
19 Izvršni odbor se obraća srpskim ministrima /?ministarstvima/? Dakle, to nije
20 izravni kontakt?

21 SVEDOK: [simultani prevod] Ovo je pismo koje je uputio predsjedavajući
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Izvršnog odbora, upućeno srpskim ministrima /?ministarstvima/ s informacijom o
2 tome kakvu je odluku donio Izvršni odbor i od njih se traži da to primijene.

3 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da. No, ja čitam da ste Vi ovdje rekli
4 da su srpski ministri /?ministarstva/ u BiH uspostavili kontakte u vezi sa
5 zajedničkim planovima i radnim programima sa odgovarajućim ministrima,
6 ministarstvima i drugim vladinim tijelima u Vladi Republike Srbije. Ja se sada
7 pitam gdje se to točno vidi u ovom pismu.

8 SVEDOK: [simultani prevod] A, sada razumijem, časni Sude. Ako sam to
9 rekao, onda sam krivo rekao. Oni su trebali uspostaviti kontakte.

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dakle, da li sam Vas onda dobro shvatio
11 ako mislim da je ovo pismo upućeno srpskim ministrima /?ministarstvima/, kojim
12 se njih poziva da uspostave kontakte sa svojim srpskim /?srbijanskim/ kolegama?

13 SVEDOK: [simultani prevod] Da, od njih se traži da primijene zaključke.

14 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, ali iz pisma ne slijedi jasno da to
15 tu stoji. Ja vidim da je ovdje pismo poslao Izvršni odbor, upućeno je srpskim
16 ministrima /?ministarstvima/ u Vladi BiH. Dakle, iz toga ja zaključujem da je to
17 uputstvo njima da uspostave kontakt sa ministrima /?ministarstvima/ u Republici
18 Srbiji.

19 SVEDOK: [simultani prevod] Da. Ovdje se kaže: "Od vas se traži da to i
20 učinite."

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da. Dakle, od njih se to tek traži, oni
2 to još nisu učinili.

3 SVEDOK: [simultani prevod] Da.

4 G. TIEGER: [simultani prevod]

5 P: Gospodine Treanor, molim Vas da sada pogledate stranicu 4 engleskog
6 transkripta drugog zasjedanja Vijeća ministara i pogledajte ovaj označeni dio.

7 O: Da. U ovom pasusu govori se o radnom programu Vijeća ministara i
8 vidimo da se ovdje govori o pitanju regionalizacije.

9 G. TIEGER: [simultani prevod] Za zapisnik, časnici Sude, to je pasus koji
10 nosi brojku 4 i nosi naslov "Nacrt radnog programa ministarskog vijeća Skupštine
11 srpskog naroda BiH". U ovom označenom dijelu zadnja rečenica glasi: "Načini da
12 se proširi teritorij regija" - a nakon toga se tekst nastavlja na idućoj
13 stranici i tu stoji - "da bi obuhvatio stanovnike gdje je god moguće, kako bi se
14 konsolidirale regije."

15 P: Gospodine Treanor, označili ste i jedan dio stranice 5 prijevoda na
16 engleski. To je paragraf koji je označen brojkom 8: "Realizacija zaključaka
17 postignutih na prvom sastanku ministarskog vijeća Skupštine srpskog naroda u
18 BiH."

19 O: Da. To se ponovno odnosi na pitanje regionalizacije. Ovdje se
20 spominje gospodin Čizmović, koji je 21. decembra imenovan od strane Skupštine

1 bosanskih Srba na mjesto koordinatora radnog tijela sa SAO, srpskim autonomnim
2 oblastima.

3 P: Još je jedan dio ovdje označen, na stranici 5. Oprostite, to je
4 stranica 6 i to je paragraf koji je označen brojkom 4 na toj stranici.

5 O: Da. Ovo je jedna zanimljiva primjedba gospodina Krajišnika u vezi sa
6 podjelom rada između skupštine, ministarskog vijeća i SDS-a. To je možda u vezi
7 s onim pitanjem koje smo upravo gledali, odnosno pismom gospodina Dukića
8 upućenog srpskim ministrima /?ministarstvima/ koje je, kao što sam ja istaknuo,
9 bilo pismo stranačkog organa upućeno državnim organima. Moguće je da je to vrsta
10 stvari o kojoj gospodin Krajišnik i govori, koji smatra očigledno da je ovdje
11 došlo do brkanja ovlasti.

12 P: Idući dokument kog je izabrao gospodin Treanor nalazi se pod
13 razdjelnikom 83. To je dokument koji nosi naslov "Regionalizacija - demografski,
14 ekonomski i drugi značajni aspekti". Nosi datum iz januara 1992. godine; nastao
15 je u Sarajevu. Primjećujem da ste označili jednu stranicu ovog dokumenta. To je
16 stranica broj 9, ona je sada na ekranu. Molim Vas da nam kažete nešto o tom
17 dokumentu i o ovoj stranici.

18 O: Da. Čini se da je to materijal koji je Vijeće ministara zatražilo od
19 doktora Skoke da pripremi. Ja sam jučer pogrešno rekao da je doktor Skoko bio
20 službenik u statističkoj instituciji /?Institutu za statistiku/ BiH, a on je
21 zapravo radio u Institutu za društveno planiranje. U svakom slučaju, od njega se
22 zatražilo da pripremi ovaj materijal u vezi sa regionalizacijom, i to pod
23
24
25
26
27
28
29
30

1 naslovom koji je vrlo sličan ovom ovdje naslovu, odnosno "Regionalizacija -
2 demografski, ekonomski i drugi značajni aspekti". Htio bih skrenuti pažnju Suda
3 na ovaj grafikon koji ilustrira jednu od stvari o kojima se govori u izvještaju
4 i koja odražava zabrinutost o kojoj neprestance govore vođe bosanskih Srba,
5 odnosno problem demografskog čimbenika u vezi s položajem Srba u BiH. Tu je
6 riječ o njihovom strahu da će Muslimani u BiH ubrzo postati većina u cijeloj
7 republici, što bi ih dovelo u položaj... katkada se tu čak i govori o strahu od
8 islamske države. No, u svakom slučaju, Muslimani bi na taj način doveli Srbe u
9 manjinski položaj u BiH, i na ovom grafikonu se vidi projekcija prirodnog rasta
10 u dvije varijante. Kao što možete vidjeti, u obje varijante pokazuje se nagli
11 porast muslimanskog stanovništva i lagani pad srpskog i hrvatskog stanovništva.

12 Ja nisam demograf, no mogu reći da je ovo vrlo grafički prikaz
13 zabrinutosti Srba zbog demografskih pitanja, što je bio jedan od razloga za
14 njihovu potrebu da dođe do regionalizacije.

15 P: Sada ćemo prijeći na uhvaćeni telefonski razgovor između gospodina
16 Krajišnika i gospodina Karadžića. To se nalazi u registratoru sa uhvaćenim
17 razgovorima pod razdjelnikom 24.

18 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Prije nego što krenemo dalje, gospodine
19 Treanor, možete li nam nešto reći o izvoru ovog dokumenta i koje je on poslan?

1 Možda to nisam čuo, ali iz samog dokumenta to nije jasno, barem koliko ja vidim.
2 To je prilično dugačak dokument, ali...

3 SVEDOK: [simultani prevod] Sam dokument ne pokazuje kome je on
4 dostavljen i tko je autor. Međutim, kao što sam već spomenuo, naslov je vrlo
5 sličan onim materijalima za koje je ministarsko vijeće zamolilo da doktor Skoko
6 pripremi za njihovu prvu sjednicu, i datum na tom dokumentu je iz januara 1992.
7 godine. On je pronađen među dokumentima SDS-a i njegovih članova koje su
8 prikupile bosanske vlasti nakon što su vođe bosanskih Srba i dužnosnici SDS-a
9 napustili Sarajevo u aprilu ili maju 1992. godine.

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Jesam li dobro shvatio da Vi smatrate da
11 je moguće - a čak možda mislite i da je vjerovatno - da je taj dokument
12 dostavljen SDS-u?

13 SVEDOK: [simultani prevod] Ministarsko vijeće je zatražilo takav
14 izvještaj. Ne znam da li se možemo vratiti na zapisnik sa prvog sastanka
15 ministarskog vijeća.

16 G. TIEGER: [simultani prevod] Časni Sude, to imamo sad na ekranu.

17 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da.

18 SVEDOK: [simultani prevod] To je točka 2 na stranici 3 originalnog
19 materijala, sa naslovom "Regionalizacija: demografski, ekonomski i drugi
20 indikatori." Tu stoji da se mora ažurirati do 17. januara 1992., a da materijal
21 pod naslovom "Regionalizacija i monetarni tokovi" treba biti gotov do 25.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

sreda, 25.02.2004.

Predmet br. IT-00-39-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti usklađena s transkriptom na engleskom jeziku.

januara 1992. Za to je bio zadužen doktor /?Milorad/ Skoko. I, kao što sam već rekao, naslov ovog dokumenta o kojem sad govorimo je vrlo sličan ovome. U zbirci postoji još jedan dokument iz septembra 1991. godine koji je sličan ovom izvještaju iz januara. Prema tome, očigledno to je ažurirani taj isti izvještaj. Obzirom na sličnost naslova i na proces sastavljanja tog izvještaja, te datume, iz svega toga izvlačim zaključak - a to je ipak samo zaključak koji se temelji na svim tim faktorima - da je to taj izvještaj za koji je doktor Skoko zamoljen da ga pripremi. Kao što sam rekao, imamo zapisnike sa samo dvije sjednice ministarskog vijeća i ne vidimo da je 17. januara to predloženo vijeću. Da li je to ikada predloženo vijeću ili ne, ja to ne znam.

SUDIJA ORIE: [simultani prevod] To je jasno. Hvala Vam na Vašem pojašnjenju.

Mislim da sada možemo prijeći na prisluškivani razgovor, gospodine Tieger.

[Sluša se presretnuti razgovor]

SVEDOK: [simultani prevod] Ono o čemu se ovdje govori je ideja referenduma u Bosni i Hercegovini. A nije sasvim jasno, iz konteksta ovog razgovora, koji je točan datum tog razgovora. Na transkriptu samo piše "januar 1992.". No, da bih to stavio u kontekst, pitanje referenduma će dominirati javne rasprave u Bosni kroz sljedećih nekoliko mjeseci, svakako krajem februara i početkom marta 1992. A referendum, ja bih samo podsjetio Sud, je održan i nesrbi koji su bili članovi Predsjedništva i Vlade Bosne i Hercegovine odazvali su se pozivu Evropske zajednice krajem 1992. godine da zatraže priznanje.

sreda, 25.02.2004.

Predmet br. IT-00-39-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvorom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti usklađena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 Evropska zajednica je uspostavila komisiju da preispita zahtjev jugoslavenskih
2 republika koje su tražile međunarodno priznanje kao neovisne države, da se vidi
3 jesu li ispunile određene uvjete.

4 11. januara, tzv. Badinterova komisija, je izdala izvještaj koji se
5 odnosio na Bosnu i Hercegovinu. Taj izvještaj pokazuje da su uzeli u obzir
6 brojne dokumente i faktore, uključujući i zahtjev članova bosanskih državnih
7 organa koji nisu Srbi, a isto tako i neke dokumente i aktivnosti Skupštine
8 bosanskih Srba.

9 Obzirom na očigledne suprotnosti između stavova članova vladinih organa
10 koji nisu bili Srbi, u Bosni, i organa bosanskih Srba, u ovom slučaju Skupštine,
11 komisija u svom izvještaju... a ja bih citirao kraj tog izvještaja, gdje komisija
12 kaže koje je njeno mišljenje, a to je da: "Volja naroda Bosne i Hercegovine da
13 konstituiru Bosnu i Hercegovinu kao suverenu i neovisnu državu se ne može
14 smatrati potpuno utvrđenom. Ova ocjena se može preispitati ako republika koja
15 traži priznanje dade određena jamstva, možda putem referenduma svih građana
16 Bosne i Hercegovine, bez razlike, a koji će se održati pod međunarodnim
17 nadzorom."

18 Dakle, taj referendum je postao predmet javnih rasprava narednih dana u
19 Bosni i Hercegovini i, kao što ćemo uskoro vidjeti, održana je zajednička
20 sjednica Skupštine Bosne i Hercegovine, 25. januara, koja je trajala sve do rano
21 sljedećeg jutra, a na kojoj je ustvari usvojena odluka da se održi takav
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 referendum. Ta je odluka usvojena na sličan način kao što je usvojena i odluka o
2 prihvaćanju memoranduma i programa u oktobru 1991., tj. gospodin Krajišnik, kao
3 predsjedavajući, je zatvorio sjednicu ali sjednica je ponovo sazvana kasnije.
4 Sazvao ju je zamjenik predsjednika Skupštine, jer su poslanici SDS-a bili
5 odsutni, i ta je odluka donesena. To je dovelo do negodovanja među poslanicima
6 koji su bili Srbi iz Bosne i među drugim članovima vodstva bosanskih Srba, i
7 bilo je puno rasprava.

8 Mislim da ćemo vidjeti što se smatralo koji bi stav trebali zauzeti
9 bosanski Srbi u odnosu na taj referendum, a ovdje vidimo da gospodin Krajišnik
10 preporuča doktoru Karadžiću kakav bi trebao biti njihov javni stav o tom
11 pitanju. To vrlo blisko pokazuje kakav je bio stav vodstva SDS-a u odnosu na
12 referendum, a on je bio sljedeći: oni su smatrali da je odluka da se održi
13 referendum legitimna /?nelegitimna/, ali su bili spremni da ostale narodnosti u
14 Bosni i Hercegovini, Muslimani i Hrvati, glasuju na sličan način kako su to već
15 učinili Srbi. Srbi su glasali, pa dopustimo i drugima da oni glasaju. Ali, to su
16 njihovi glasovi, a ne naši. To ne može nas obavezivati. S druge strane, ako
17 možemo postići dogovor o transformaciji Bosne i Hercegovine, onda ćemo postići
18 uvjete da se održi referendum svih naroda u Bosni i Hercegovini. No, dok se ne
19 postigne takav dogovor, takav bi referendum bio preuranjen i, ako bi se tako
20 nešto održalo, to se može smatrati samo referendumom koji izražava volju
21 Muslimana i Hrvata u Bosni i Hercegovini.

22 G. TIEGER: [simultani prevod]
23
24
25
26
27
28
29
30

1 P: Gospodine Treanor, Vi ste govorili o sjednici Skupštine Bosne i
2 Hercegovine koja je održana 25. januara. Nakon toga održana je sjednica srpske
3 skupštine, vrlo brzo poslije toga?

4 O: Da. Sjednica bosanske skupštine je trajala do rano ujutro. Poslanici
5 SDS-a su već napustili sjednicu, a mislim da je ona potrajala negdje do oko
6 5.00h ujutro. No članovi Skupštine bosanskih Srba u Bosni i Hercegovine su
7 sazvali zasjedanje svoje skupštine kasnije, 26. januara, i to je počelo u 11.15h
8 ujutro, a ta je sjednica sazvana isključivo da bi se razmatrali događaji
9 prethodne večeri, tj. govorilo se o odluci da se održi referendum i o drugim
10 odlukama koje su donesene u njihovom odsustvu. Oni su iznosili svoje stavove o
11 tome i predlagali što bi trebali dalje učiniti.

12 G. TIEGER: [simultani prevod] Časni Sude, engleski transkript te
13 sjednice je prvi dokument u registratoru broj 8, a nalazi se pod razdjelnikom
14 84.

15 P: Gospodine Treanor, prva sjednica toga transkripta čiju ste stranicu 3
16 Vi označili, stranicu 3 prevoda na engleski jezik.

17 O: Ovi odlomci, zajedno sa drugim sjednicama Skupštine, nadam se da će
18 Sudu dati predstavu o tome kako se odvijala rasprava na sjednici i da će
19 razjasniti neke tačke. Ovdje imamo Gorana Zekića kao govornika. On je bio
20 izabran kao poslanik u Vijeću građana Skupštine Bosne i Hercegovine, a
21 istovremeno je bio i član Glavnoga odbora /?SDS-a/. On se dotiče takvih tema kao
22 što je tema da Bosna i Hercegovina postaje zatvor za Srbe.

23 G. TIEGER: [simultani prevod] Za zapisnik, tri naglašena odjeljka na
24
25
26
27
28
29
30

1 stranici 3, a prvi je rečenica: "To ne treba da postane neka Bosna i Hercegovina
2 u kojoj će srpski narod biti zatvoren kao u logoru."

3 Druga naglašena rečenica počinje sljedećim riječima: "Iz tog razloga,
4 treba da budemo svesni da Bosne i Hercegovine više nema." Onda govori o Alijinim
5 tvrdnjama da pokaže kako može da bude podijeljena Bosna i Hercegovina. Nastavlja
6 riječima da: "Bosna i Hercegovina može i mora biti podijeljena."

7 Posljednji naglašeni dio sadrži dvije rečenice, od kojih jedna počinje:
8 "Danas treba da predložimo mjere i usvojimo odluke, tako da bismo konačno počeli
9 da primjenjujemo u praksi naše političke namjere." Završava se rečenicom u kojoj
10 se raspravlja o želji i namjeri "da se ide ispred onih koji žele da nas zatvore
11 u neku vrstu zatvora."

12 O: Ovaj odlomak odražava želju koju su izrazili mnogi poslanici na
13 sjednici, a to je da se krene punom brzinom sa pripremom Ustava nove Srpske
14 Republike i srodnoga zakonodavstva koje će ustanoviti razna ministarstva i druge
15 potrebne institucije.

16 Sud će primijetiti da se spominje plebiscit, a njega stalno spominju
17 vođe bosanskih Srba kao izvor njihove politike.

P: Sljedeći naglašeni odlomak se nalazi na stranici 7. Prvi odlomak počinje nakon prve rečenice drugoga paragrafa, a počinje sljedećim riječima: "Do sada je već vjerovatno jasno...", a završava se riječima: "Bolji izgledi da ovu zemlju zadrže za sebe, a /nedostaje simultani prevod/."

O: Ovdje je govornik doktor Karadžić.

P: Drugi naglašeni odlomak počinje u posljednjem potpunom paragrafu te stranice: "Moramo doći pameti..." a završava se riječima: "Kako bismo mogli da ubrzamo naše pripreme za predstojeće događaje."

O: Ponovno, to je izraz želje da se nastavi sa ustanovljavanjem organa posebne republike bosanskih Srba.

P: Možemo li sada preći na stranicu 10 prevoda na engleski? Sljedeći naglašeni odlomak počinje na dnu stranice, a nastavlja se na stranici 11.

O: Ovdje govori gospodin Vještica, on je 1990. izabran za poslanika u Vijeće građana, i on ponovno spominje potrebu da se usvoje potrebni pravni dokumenti kako bi mogle biti ustanovljene institucije republike bosanskih Srba, a isto treba da se uradi na regionalnom nivou.

G. TIEGER: [simultani prevod] Za zapisnik, ova rečenica počinje na prethodnoj stranici, to je stranica 10, ona nastavlja i naglašena je u sljedećoj rečenici, koja je takođe naglašena /kako je prevedeno/. Završava se riječima: "Ako možemo tako da ga nazovemo..." Sljedeće je: "Operativni plan takođe treba

1 precizno da definiše naše zadatke," a završava se rečenicom: "Oni koji osjećaju
2 da nisu sposobni to treba da kažu sada i da nama dozvole da mi koji to možemo,
3 /?to/ i učinimo."

4 SVEDOK: [simultani prevod] Takođe želim da skrenem pažnju da se spominje
5 15. februar kao neka vrsta krajnjeg roka da se završi ovaj posao, a spominje se
6 i kasnije tokom ove sjednice.

7 G. TIEGER: [simultani prevod]

8 P: Možemo li da pređemo na odlomak koji se nalazi na stranici 13 prevoda
9 na engleski? Kao što vidimo, govornik je gospodin Čizmović. Naglašeni odlomak je
10 poslednji puni paragraf, koji počinje riječima: "Da bi smo riješili ovaj
11 problem, predlažem da počnemo sa hitnom operacionalizacijom."

12 O: Gospodin Čizmović izražava svoje mišljenje da treba da se pristupi
13 uspostavljanju republike i on pri tome misli ne samo na proglas od 9. januara,
14 proglašenje republike, nego takođe misli na upute SDS-a koje potiču iz decembra
15 1991. godine.

16 P: To se nastavlja i u posljednjoj rečenici odlomka, toga naglašenoga
17 dijela, a on glasi: "Zadaci koji su iskazani u uputama od 19. decembra 1992. /u
18 engleskom transkriptu: "1991"/ godine treba da budu provedeni." Je li to tačno?

19 O: Tačno je.

20 P: Sljedeći naglašeni odlomak se može pronaći na stranici 14. To je
21 nastavak izlaganja gospodina Vještice, nakon što je gospodin Krajišnik napravio
22 kratki komentar. A naglašeni dio je posljednja rečenica komentara gospodina
23 Vještice na toj stranici.

24 O: On se bavi istim pitanjem, a to je potreba da se dovrši potrebni
25
26
27
28
29
30

1 posao preuzimanja vlasti, kako on to kaže, "u našoj srpskoj državi".

2 P: Pogledajte sada stranicu 18 prevoda na engleski jezik. Tu ste
3 naglasili komentare koje je izložio gospodin Krajišnik.

4 O: Ovdje gospodin Krajišnik razgovara o predlogu koji sam ranije
5 spomenuo, a to je da bi transformacija Bosne i Hercegovine trebalo da bude
6 dovršena i da se sa njome slože tri nacionalne zajednice prije nego što
7 rukovodstvo bosanskih Srba dođe do sporazuma da sudjeluje na referendumu.

8 G. TIEGER: [simultani prevod] Za zapisnik, naglašeni dijelovi su prva
9 rečenica drugoga paragrafa, ona počinje riječima: "Zapravo, zaključak je da
10 Vijeće ministara..."; drugi naglašeni dio počinje riječima: "Ne bi bilo pametno da
11 se suprotstavimo referendumu," zatim završava retkom: "Zahtjev srpskog naroda da
12 ostane u jednoj državi."

13 P: Pređimo na sledeću stranicu prevoda na engleski, to je stranica 19.
14 Tu ste naglasili neke komentare gospodina Krajišnika. Te dvije rečenice su:
15 "Utvrdićemo datum, kao što je rekao gospodin Vještica, moramo da zasjedamo bez
16 prekida."

17 O: Ovo je želja gospodina Krajišnika da se dovrši zakonodavni program
18 kako bi se mogla osnovati država što je moguće prije.

19 P: Pređimo na stranicu 20 prevoda na engleski.

20 O: Ovo je zapis o usvajanju odluke u tom smislu, da bi trebalo da se

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

sreda, 25.02.2004.

Predmet br. IT-00-39-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti usklađena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 završi posao, a gospodin Krajišnik kaže da treba da se dogovore da je krajnji
2 rok 15 februar.

3 P: A taj odlomak počinje: "Ovim proglašavam..." a završava se riječima:
4 "Trebalo bi da zasjedamo i da sačekamo 15. februar."

5 Možemo li sada da pređemo na stranicu 21? Nastavak je na stranici 22. Tu
6 ste naglasili jedan drugi dio, a i u njemu su sadržane opaske gospodina
7 Krajišnika.

8 O: On ovdje predlaže da se zatraži od Vijeća ministara da sačini
9 dokument koji će biti podnesen na razmatranje Skupštini. A pitanje koje treba da
10 se razmotri je nejasno, ono ima veze sa godišnjim budžetom. On time odgovara na
11 kritiku jednoga od poslanika da nisu pripremili kako treba neke od odluka, a on
12 odgovara: "Sve odluke koje smo usvojili su potpuno ostvarive. Nismo usvojili
13 nerealne odluke."

14 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Mogu li Vas zamoliti za jedno
15 razjašnjenje, gospodine Treanor? Vi ste rekli da je pitanje koje treba da se
16 razmotri prilično nejasno, da se ono odnosi na godišnji bilans budžeta. Da li je
17 to Vaše tumačenje posljednjih riječi na stranici 21 i prvih riječi na stranici
18 22, gdje se kaže: "Za podijeljeni bilans stanja"? Da li je to nešto što ste Vi
19 spomenuli?

20 SVEDOK: [simultani prevod] To se odnosi na finansijska pitanja, koja su
21 iznad onoga što ja mogu da shvatim, časní Sude. Čini se da je ono što se
22 predlaže to da aktiva republike bude podijeljena među nacionalnim zajednicama,

1 tako da bi republika bosanskih Srba dobila svoj udio u imovini republike. A
2 jedan od poslanika kaže: "Mi to ne možemo da uradimo jer se godišnji bilans
3 stanja, a mislim da se on odnosi na budžet, jer oni prave godišnju reviziju
4 budžeta koji usvaja Skupština, a finansijski dokumenti neće biti pripralni do
5 marta, ili otprilike tog roka /kako je prevedeno/."

6 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala Vam na objašnjenju.

7 G. TIEGER: [simultani prevod] Hvala, časni Sude. Molim da u zapisnik uđe
8 da je naglašeni dio na stranici koju su spomenuli gospodin Treanor i Sud, a to
9 je nastavak prethodne rečenice koja se nalazi na vrhu te stranice, a ona ima
10 samo tri reči, to je: "Podjela bilansa stanja", a posljednje dvije rečenice u
11 tom paragrafu počinju sljedećim rečima: "Ako hoćete da pogledate..." i završavaju:
12 "A zaključci su upute da se nešto uradi."

13 P: Gospodine Treanor, pogledajte stranicu 23 prevoda na engleski jezik.

14 OPTUŽENI: Časni Sude.

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Izvolite, gospodine Krajišnik.

16 OPTUŽENI: Ja pratim ovaj materijal, pa ne mogu da pratim engleski tekst.
17 Da li bi mogao tužilac da naglašava gdje se nalazi na srpskom, jer bih htio da
18 aktivno učestvujem u ovom poslu?

19 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] A da li to može da uradi tužilac ili je
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 gospodin Treanor bolje osposobljen da to uradi, to se Vas svakako ne tiče,
2 gospodine Krajišnik. Mogu da shvatim da je teško pratiti ukoliko se ne pozivaju
3 govornici na verziju u B/H/S-u.

4 Tako da Vas molim, što je moguće više, gospodine Treanor, da spomenute i
5 odjeljke iz verzije na B/H/S-u.

6 SVEDOK: [simultani prevod] Hvala /?Hoću/, časni Sude.

7 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala Vama.

8 OPTUŽENI: Najljepše se zahvaljujem.

9 SVEDOK: [simultani prevod] Mislim da sada prelazimo na gospodina
10 Kuprešanina.

11 G. TIEGER: [simultani prevod]

12 P: Ja sam mislio na onaj naglašeni dio na vrhu stranice prevoda na
13 engleski.

14 O: A opet je govornik gospodin Krajišnik.

15 P: Molim Vas da identifikujete, radi zapisnika, stranicu u verziju na
16 B/H/S-u.

17 O: Nadam se da će biti dovoljan ERN broj za ovaj dokument. U ovom
18 dokumentu -

19 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Krajišnik, da li imate na vrhu
20 stranica ERN brojeve?

21 OPTUŽENI: Imam, i biće mi dovoljno. Samo nek' mi kaže broj.

22 SVEDOK: [simultani prevod] U redu. ERN broj ove stranice je SA035275 /u
23 engleskom transkriptu: SA025275/. I, mi sada razmatramo srednji dio stranice

1 originala, a u tom dijelu govori gospodin Krajišnik.

2 G. TIEGER: [simultani prevod]

3 P: A naglašeni dio na engleskom počinje riječima: "Mislim da moramo da
4 objavimo zaključke u vezi sa gospodinom Vješticom," a završava se riječima: "Ako
5 do tada usvojimo Ustav ili ako budemo imali osnovu."

6 O: Gospodin Krajišnik izražava svoju saglasnost da treba da se napravi
7 potrebno zakonodavstvo.

8 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Očigledno, gospodin Krajišnik nije
9 pronašao taj odeljak. Mislim da bi trebalo da se govori malo sporije, tako da bi
10 to omogućilo gospodinu Krajišniku da pronađe odjeljke o kojima se govori.

11 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Vidim da gospodin Krajišnik i dalje
12 lista po dokumentu. Da li ste pronašli tu stranicu, gospodine Krajišnik?

13 OPTUŽENI: Ne, u mene... u mene je sve ovde 025279. Nema nigdje 03. Ako je
14 to... ako je to ovaj registrator, registrator 84?

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, 84 je barem za englesku verziju.

16 OPTUŽENI: Za srpsku je verziju 84.

17 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Treanor, o kojoj stranici
18 tačno govorite?

19 SVEDOK: [simultani prevod] ERN broj je SA025275.

20 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Krajišnik, ja imam pred sobom
21 B/H/S verziju i pronašao sam tu stranicu. Da li je možete i Vi pronaći,

1 gospodine Krajišnik?

2 OPTUŽENI: Da, ja... da, ja sam pronašao. Bilo mi je rečeno 03, a ne 02.

3 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu. Sada smo razjasnili ovaj
4 nesporazum. Izvolite, možete nastaviti.

5 G. TIEGER: [simultani prevod]

6 P: Gospodine Treanor, počeli ste upravo govoriti o ovom označenom dijelu
7 koji smo upravo spomenuli.

8 O: Da. Ovdje gospodin Krajišnik izražava svoje slaganje s time da bi
9 Skupština trebala dovršiti, što je brže moguće, potrebne zakonodavne korake.

10 P: Molim Vas da sada prijeđemo na jedan presretnuti razgovor, koji na
11 sebi nosi datum od 4. februara 1992., a nalazi se pod razdjelnikom 25 u onom
12 svesku dokumenata gdje se nalaze transkripti presretnutih razgovora.

13 O: Oprostite. Broj ERN originalnog transkripta je 02079372, je li tako?

14 P: 02079370, to je prva stranica tog transkripta. To je razgovor između
15 gospodina Krajišnika i doktora Karadžića. Oprostite, provjeravam ERN broj. Ovo
16 što ste Vi rekli je točno.

17 O: Da, hvala, jer vidim da je tu došlo do zabune.

18 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Krajišnik, za Vašu
19 informaciju, verzija na B/H/S-u se uvijek nalazi odmah uz engleski prijevod.

20 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Časni Sude, moram Vam reći da gospodin
21 Krajišnik ima dokumente ali nema zapisnike presretnutih razgovora jer, naravno,
22 on to može slušati na vlastitom jeziku.

23

24

25

26

27

28

29

30

[Sluša se presretnuti razgovor]

SVEDOK: [simultani prevod] Ovdje imamo još jedan razgovor između doktora Karadžića i gospodina Krajišnika, koji razgovaraju o različitim pitanjima i sastancima. Mnoge stvari o kojima govore nisu potpuno jasne. Međutim, spominje se sastanak u Doboju, uspjeli smo to donekle razjasniti. Održan je sastanak trojice vođa srpskih autonomnih oblasti, u Doboju 5. februara, a to je i datum ovog razgovora. Jedino što znamo o tom sastanku jeste ono što je izašlo o tome u novinama, što ćemo i vidjeti.

G. TIEGER: [simultani prevod]

P: Molim da sada pređemo na razdjelnik 85. To je još jedan unos u dnevnik Grkovića, je li tako?

O: Da. To je unos za 5. februar, i ovdje se govori o sastanku regija srednje Bosne i Krajine u Doboju, u 12.00 sati.

P: 13. februar 1992., pod razdjelnikom 86, nalazi se jedan tekst iz novina. Na ovoj stranici ste označili prva tri pasusa i potom peti pasus.

O: Da. To je onaj novinski članak kojeg sam spomenuo i koji baca donekle svjetlo na ono što se dogodilo u Doboju. Moram se ovdje pozvati na kalendar; 13. februar je jedan četvrtak, a to je i datum ovih novina, dakle *Derventskog Lista*, u kojima je izašao članak. Tu se govori o dva sastanka, što može dovesti do određene zabune. Prvo se govori o sastanku prethodnog vikenda u Doboju, i to dobojskog SDS-a, a to je bio vikend 8.-9. februar. Na tom sastanku, gospodin

1 Bjelošević, mislim da je on upravo spomenut na zasjedanju Skupštine, daje
2 izvještaj ljudima prisutnim na sastanku o sastanku u Doboju. Dakle, prvi dio
3 ovog članka odnosi se na sastanak u Doboju od 5. februara, a to je bila jedna
4 srijeda.

5 Molim da se povećaju druga dva pasusa. Ovde se vide neki od ljudi koji
6 su bili prisutni u Doboju: doktor Karadžić, gospodin Krajišnik i gospodin
7 Maksimović, među ostalima. A u trećem pasusu se kaže da su dvije glavne teme
8 razgovora na sastanku u Doboju bile referendum - kao što sam rekao, to je tema
9 koja dominira političkim diskursom u to vrijeme u Bosni - i druga tema je bila
10 budućnost sjeverne Bosne u okviru budućnosti BiH.

11 P: Prijedimo sada na drugu stranicu ovog dokumenta, gdje ste označili
12 prva tri pasusa.

13 O: Da. Kao što sam već rekao, pitanje sjeverne Bosne je potaklo veliki
14 interes na tom sastanku.

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Mogu li postaviti jedno pitanje u vezi s
16 ovim člankom? Kada se usporedi izvorni tekst s prijevodom, gospodin Treanor, je
17 li točno da sažetak koji se nalazi odmah ispod naslova nije preveden?

18 SVEDOK: [simultani prevod] Da, čini se da je to točno.

19 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dakle, ovo nije puni prijevod onoga što
20 se nalazi doista u članku? Sada ne govorim o ovom tekstu koji se nalazi uz
21 naslov.

1 To nije prevedeno. Onda su prevedene riječi "most prema Krajini". I
2 nakon toga šest redaka nije prevedeno, je li tako?

3 SVEDOK: [simultani prevod] Da.

4 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Tieger, Vijeće bi bilo
5 zadovoljno kada bi ga se upozorilo da nešto nije prevedeno u tekstu, pogotovo
6 ako stoji uz tekst da je to puni prijevod teksta. Molim Vas da svakako nam
7 dostavite puni prijevod ovoga teksta, kako bismo ga imali na raspolaganju.

8 G. TIEGER: [simultani prevod] Učinićemo to, časni Sude.

9 P: Gospodine Treanor, govorili ste o raspravi na sastanku, i to u ovim
10 dijelovima dokumenta na drugoj stranici.

11 O: Da. Ovaj označeni dio, u njemu je vidljiva zabrinutost zbog situacije
12 u dijelu sjeverne Bosne, duž rijeke Save. Dakle, u dijelu koji se nalazi između
13 istočne i zapadne Bosne, no u kojem Srbi kao narod ne dominiraju, no koji bi bio
14 vrlo važan kao geografska poveznica između istočne i zapadne Bosne i, svakako,
15 između Bosne i hrvatskog dijela u kojem se nalazi srpska Krajina. Ovdje se sada
16 govori o ideji premještanja stanovništva, u čemu bi sudjelovali Hrvati koji žive
17 u Bosni, uz rijeku, i Srbi koji žive s druge strane rijeke, u Hrvatskoj, kako bi

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

sreda, 25.02.2004.

Predmet br. IT-00-39-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti usklađena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 se riješilo to pitanje koje se ovdje naziva etnografskim, odnosno demografskim
2 mostom. Moslavina jeste regija u Hrvatskoj koja se nalazi odmah sjeverno od
3 rijeke Save.

4 G. TIEGER: [simultani prevod] Časni Sude, upravo sam htio prijeći na
5 idući dokument, ali mi se činilo da Sud pregledava ove dokumente.

6 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, upravo sam čitao ovaj dokument.
7 Gospodine Treanor, ova autocesta koja se spominje, da li je to autocesta koja uz
8 rijeku Savu povezuje Zagreb i Beograd?

9 SVEDOK: [simultani prevod] U kojem je to pasusu?

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ovdje se kaže "nesigurna cesta". "Zato
11 što će autocesta biti za Srbe nesigurna na neko vrijeme." Htio bih shvatiti što
12 se tu točno misli.

13 SVEDOK: [simultani prevod] Da, to bi mogla biti autocesta koja povezuje
14 Zagreb i Beograd, u Hrvatskoj, i to je bila glavna cesta u normalnim prilikama.
15 No, budući da je trajao rat, situacija je bila drugačija. Situacija je tamo bila
16 vrlo napeta zbog uspostavljanja srpskih ovlasti uz dijelove te autoceste.

1 G. TIEGER: [simultani prevod] Časni Sude, idući dokument se nalazi pod
2 razdjelnikom 26, sveska sa presretnutim razgovorima. To je jedan razgovor između
3 doktora Karadžića i gospodina Kuprešanina.

4 SVEDOK: [simultani prevod] Da, gospodin Kuprešanin, kojeg smo već više
5 puta sreli, zove Karadžića da ga obavijesti o sastanku koji bi trebao se održati
6 u zapadnoj Bosni.

7 [Sluša se presretnuti razgovor]

8 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Zbog zapisnika, mislim da smo počeli sa
9 stranicom 3 transkripta.

10 G. TIEGER: [simultani prevod] Da, časni Sude, imate pravo.

11 SVEDOK: [simultani prevod] Ovdje se vidi da doktor Karadžić govori o
12 sastanku sa svećenicima Pravoslavne crkve i vođama SDS-a, i on kaže da bi tamo
13 svakako predstavnici SDS-a trebali biti, zajedno sa nekim drugim državnim
14 dužnosnicima.

15 G. TIEGER: [simultani prevod]

16 P: Molim da sada pređemo na razdjelnik 87. Da li je tu jedan unos iz
17 Grkovićevog dnevnika?

18 O: Da. Ovdje vidimo jedan unos od 14. februara, gdje se govori o
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 sastanku Glavnog i Izvršnog odbora poslanika u 17.00 sati.

2 G. TIEGER: [simultani prevod] Časni Sude, pod razdjelnikom 27
3 presretnutih razgovora, pronaći ćete transkript govora koji je održao doktor
4 Karadžić na tom sastanku, i to je idući dokument koji bih htio da pogledamo.

5 SVEDOK: [simultani prevod] Htio bih razjasniti nešto u vezi s prijevodom
6 prethodnog dokumenta. Koristi se u engleskom jeziku riječ "assemblymen", a to je
7 riječ koja označava poslanike. Ja ovdje koristim stalno riječ "deputy", što je
8 sinonim; dakle, također označava poslanika.

9 G. TIEGER: [simultani prevod]

10 P: Gospodine Treanor, prvi dio tog govora koji ste označili nalazi se na
11 stranici 2.

12 O: Da. Doktor Karadžić se obraća jednim dosta dugim govorom poslanicima,
13 i govori o općepolitičkoj situaciji i situaciji u stranci. On u ovoj konkretnoj
14 rečenici govori nešto što sam ja već ranije naglašavao, odnosno njegovo
15 prepoznavanje važnosti – ovdje se ponovno koristi riječ "predstavnicima", za koju
16 ja koristim riječ "poslanici" – dakle, govori o važnosti uspostavljanja SDS-a i
17 vodstva bosanskih Srba.

18 G. TIEGER: [simultani prevod] Zbog zapisnika ću reći da je to rečenica
19 koja počinje u retku /?12 i završava u retku/ 14. Dakle: "Dužnosnici stranke,"
20 itd.

21 P: Molim da sada pređemo na idući označeni dio na stranici 3
22 transkripta, i nastavlja se na idućoj stranici. A počinje u retku 27.

1 O: Da. U ovom konkretnom pasusu doktor Karadžić govori o temi
2 uspostavljanja kontrole na teritoriji republike koja je bila upravo objavljena.

3 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Tieger, čini se da postoje
4 neke razlike između teksta kojeg vidimo na ekranu i teksta kojeg imamo pred
5 sobom. Na primjer, riječi: "Osobito zato što smo mi objavili," koje se nalaze u
6 retku 27 na ekranu, pojavljuju se u retku 26 na verziji na papiru. Ne znam točno
7 kako objasniti ovu razliku, no vidim da postoji razlika. Možda postoji i razlika
8 u sadržaju, jer sam upravo primijetio da ono što Vi kažete da počinje u retku
9 27, zapravo počinje u retku 26 u našoj kopiji.

10 G. TIEGER: [simultani prevod] Hvala, časni Sude, što ste to primijetili.
11 Najprije, ja ću provjeriti da vidim da li se može objasniti ova mala razlika. A
12 zbog zapisnika, ja ću se osvrnuti i na označeni tekst.

13 P: Ispričavam se, gospodine Treanor, da li ste željeli da nastavimo na
14 sljedeću stranicu?

15 O: Pa, ja bih htio komentirati taj odlomak i staviti ga u širi kontekst.
16 Spomenuo sam mišljenje Badinterove komisije koje je bilo i priznanje radu
17 Skupštine bosanskih Srba, jer je spriječilo izravno priznanje Bosne i
18 Hercegovine /kako je prevedeno/. Sada su stvari došle do točke gdje je
19 Međunarodna konferencija za bivšu Jugoslaviju održavala sjednice za pregovore,

1 pod pokroviteljstvom gospodina Cutilheiroa - iz Portugala, mislim, on je bio
2 portugalski veleposlanik - i u tim razgovorima su sudjelovale delegacije sve tri
3 nacionalne zajednice u Bosni i Hercegovini. Da to kažem drugim riječima,
4 predstavnici vladajućih političkih stranaka - SDS, HDZ i SDA. Tako da su sada
5 vođe SDS-a ušle u pregovore u međunarodnom forumu. Prvi ti pregovori su održani
6 13. februara u Sarajevu - to je bio dan prije ovog sastanka - tako da
7 spominjanje karte, mape, se može možda odnositi na nešto što je spomenuto na tom
8 sastanku. Ja ne znam čija je to bila mapa i tko ju je možda izradio, ali mislim
9 da se na to odnose te riječi.

10 Kada se spominje 61% teritorija, to isto nije potpuno jasno. On spominje
11 gospodina Izetbegovića i, kao što znamo, odvijali su se pregovori između
12 bosanskih Srba i bosanskih Hrvata, pa bi taj postotak mogao označavati postotak
13 teritorija koji je na toj mapi dodijeljen bosanskim Srbima i bosanskim Hrvatima.
14 A možda je to teritorij koji vođe bosanskih Srba traže za sebe.

15 P: Ispričavam se, gospodine Treanor, ja Vas nisam pitao koja je stranica
16 na B/H/S-u, ako je imate pred sobom.

17 O: Svakako. Broj ERN je 04002198, a taj odlomak počinje na dnu te
18 stranice.

19 G. TIEGER: [simultani prevod] Časni Sude, ranije je odvjetnica
20 primijetila da gospodin Krajišnik pred sobom nema B/H/S verzije prisluškivanih
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 razgovora jer on, u normalnim okolnostima, sluša i gleda na ekranu. Međutim, taj
2 dokument se nalazi u fasciklu s prisluškivanim razgovorima.

3 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Da, to je tako. Moja pomoćnica i ja imamo
4 taj registrator sa prisluškivanim razgovorima. Obično se oni puštaju, pa ih
5 gospodin Krajišnik čuje. Međutim, u ovom slučaju, gospodin Krajišnik to nema
6 pred sobom.

7 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dakle, imamo problem kada je riječ o
8 transkriptima, a ne puštaju se prisluškivani razgovori. Na kraju verzije na
9 engleskom nalazimo verzije na B/H/S-u. Na primjer, u 27 engleska verzija ima 31
10 stranicu, i čak u mom registratoru ja nalazim tekst na B/H/S-u. Da li bi možda
11 netko mogao dati makar privremeno gospodinu Krajišniku jedan primjerak?

12 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Da, časni Sude, upravo to namjeravamo
13 učiniti. Mi smo primile dva primjerka većine tih registratora od Tužiteljstva. U
14 jednom je samo engleski tekst, u drugome su tekstovi i na engleskom i na B/H/S-
15 u. Kad je riječ o prisluškivanim razgovorima, imamo samo jedan registrator, koji
16 ima verzije i na engleskom i na B/H/S-u. Mi sada namjeravamo dati gospodinu
17 Krajišniku primjerak na B/H/S-u ovog govora.

18 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da. Imate vremena to učiniti za vrijeme
19 pauze. Gospodine Tieger, ako ovo nije prikladan trenutak, moralo bi biti za
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 minutu ili dvije.

2 G. TIEGER: [simultani prevod] Ne, časni Sude. Čini se da je upravo ovo
3 najbolji trenutak.

4 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu. Sada ćemo imati pauzu do 10.50h.

5 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Ustanite, molim.

6 ... Početak pauze u 10.30h

7 ... Sednica nastavljena u 10.54h

8 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Ustanite, molim.

9 Izvolite sjesti.

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Nastavite, gospodine Tieger.

11 G. TIEGER: [simultani prevod] Hvala, časni Sude.

12 P: Preliminarno, obzirom na točnu paginaciju i format ovog govora,
13 postoji tehničko objašnjenje. Ali ne znam koliko duboko Sud želi da u to zađem.
14 Kada se dokument u programu *Word* pretvori u elektronski *TIF* format, dolazi do
15 male devijacije, koja obično nije važna. Ali, obzirom da smo sa strane imali
16 brojeve, to se poremetilo. Sada to nanovo tiskamo iz *TIF* formata, zbog
17 jedinstvenih okolnosti ovog govora.

18 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala, gospodine Tieger, na ovom
19 objašnjenju. Možete nastaviti.

20 G. TIEGER: [simultani prevod] Hvala Vam.

21 P: Gospodine Treanor, prije pauze spomenuli ste pregovore koji su
22 započeli malo prije sastanka Kluba poslanika na kojem je doktor Karadžić održao
23 svoj govor. Da li ono što je on rekao u tom govoru odražava korake koje bi

24

25

26

27

28

29

30

1 trebalo poduzeti u vezi sa pregovorima koji su u toku?

2 O: Vidjeli smo da ovdje spominje mapu. Nisam siguran da li postoji kakva
3 druga izravna veza, u tom trenutku, sa pregovorima. To ćemo možda vidjeti u
4 sljedećim odlomcima.

5 P: Prijeđimo onda na sljedeći označeni dio govora, koji se nalazi na
6 stranicama 5 i 6 prijevoda na engleski, i molim Vas da kažete brojeve stranica
7 na B/H/S verziji.

8 O: Da. Ovaj odlomak se nalazi na stranici 04002200. To je u sredini te
9 stranice na originalu.

10 G. TIEGER: [simultani prevod] Zbog zapisnika, označeni dio u engleskoj
11 verziji počinje na dnu stranice 5, a počinje rečenicom: "činjenična situacija je
12 takva i takva, i sada ovisi o nama."

13 SVEDOK: [simultani prevod] U ovom dijelu svog govora, doktor Karadžić se
14 osvrće na drugi stupanj ili na drugu fazu, kako je ovdje prevedeno, a to se,
15 izgleda, odnosi na upute od 19. decembra 1991. godine. To je dokument sa
16 varijantom A i B.

17 G. TIEGER: [simultani prevod]

18 P: Da li se to nalazi na dnu stranice?

19 O: Da. U prijevodu je to na dnu stranice i nastavlja se na sljedećoj
20 stranici u prijevodu. U originalu je sve na istoj stranici.

21 G. TIEGER: [simultani prevod] Zbog zapisnika, taj označeni dio počinje
22 na vrhu stranice i nastavlja se do rečenice: "Oni neće nastojati uspostaviti
23
24
25
26
27
28
29
30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

sreda, 25.02.2004.

Predmet br. IT-00-39-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti usklađena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 kantonalne vlasti, tj. neke vlasti njihove republike, tako da sad imate veliku
2 prednost pred njima."

3 I, opet, na vrhu te stranice vidimo: "To je druga faza, druga faza sa
4 manjim ili većim odstupanjima, ali to morate sada polako provoditi."

5 P: Gospodine Treanor, imate li još komentara o ovom označenom odlomku?

6 O: Nemam.

7 P: Na stranici 11 engleskog prijevoda označili ste tekst koji počinje
8 riječima: "Krajišnik i ja smo otišli u Titograd dvaput," i nastavlja se do dna
9 te stranice i nastavlja se na sljedećoj stranici.

10 GDA LOUKAS: [simultani prevod] Časni Sude, u odnosu na to, molimo broj
11 stranice na B/H/S- verziji.

12 SVEDOK: [simultani prevod] Da, upravo sam to našao. To je 04002204 i to
13 je pri dnu te stranice. Ovdje se doktor Karadžić osvrće na temu odnosa između
14 Srbije i Crne Gore i bosanskih Srba sa te dvije republike.

15 G. TIEGER: [simultani prevod] Zbog zapisnika, označeni dio se nastavlja
16 na 12. stranici prevoda na engleski, gdje se završava ta rečenica.

17 P: Možemo li sada prijeći na stranicu 14 prijevoda na engleski? Označili
18 ste dio teksta na zadnjoj trećini te stranice, koji počinje: "Mapa koju smo
19 vidjeli uključuje preko 90% Srba u Bosni i Hercegovini."

20 O: Da. Taj odlomak počinje na strani 04002206, na dnu te stranice, i

1 nastavlja se na sljedećoj stranici. Ovdje doktor Karadžić spominje dobre izgleda
2 koji izgleda postoje u okviru pregovora. Ponovo se osvrće na mapu, na dobre
3 izgleda koji izgleda postoje da što više Srba ostane unutar jednog jedinog
4 entiteta u Bosni i Hercegovini. I izgleda da on govori: "Pa, to neće biti svi,
5 ali ipak možemo biti zadovoljni."

6 P: I, kao što je već rečeno, taj označeni dio se nastavlja na stranici
7 15, gdje završava rečenica započeta na prethodnoj stranici. Završava retkom: "I
8 milijon i pol Srba će ostati u Bosni i Hercegovini."

9 O: Da. Ideja izražena ovdje je slična ideji koju smo vidjeli na sastanku
10 sa hrvatskim dužnosnicima početkom januara, tj. kada se uspostave granice novih
11 entiteta u transformiranoj Bosni i Hercegovini, vjerojatno će doći do migracija
12 ljudi koji će se seliti u svoj vlastiti entitet ukoliko već u njemu ne žive.

13 P: Osim što se bavi pregovorima koji su u tijeku i poziva da započne
14 druga faza, da li doktor Karadžić izražava mišljenje o tome zašto je potrebno
15 etničko razdvajanje?

16 O: Da. Postoji jedan dio koji sam označio i koji se nadam da ćemo sada
17 vidjeti, u kojem se on bavi svojim pogledima o mogućnostima i sposobnostima
18 Muslimana da žive s drugima.

19 P: Označeni dio koji počinje: "Gospodo, onog trenutka kada se Muslimani
20 uhvate fundamentalizma, oni ne mogu živjeti nigdje, ni sa kim."

1 OPTUŽENI: /nečužno/

2 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Krajišnik, vidio sam da se
3 mučite s time, ali rekli su mi da ne počnem govoriti dok se ne dovrši prijevod.
4 Pokušao sam poslušati to. Gospodine Treanor, molim Vas, naznačite gdje se može
5 naći -

6 SVEDOK: [simultani prevod] Ja sam čekao pogodan trenutak. To je na vrhu
7 04002210.

8 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Treanor, dok god se bavimo
9 ovim dokumentom, 0400 će uvijek biti upisano. Stoga će biti dovoljno da kažete
10 dvije posljednje brojke.

11 G. TIEGER: [simultani prevod] Časni Sude, ovdje imam verziju govora koja
12 je ponovno štampana. Ne znam da li želite da se on raspodijeli u ovom trenutku
13 ili da se sačeka pauza?

14 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Mislim da možemo sačekati pauzu.
15 Izvolite nastaviti.

16 G. TIEGER: [simultani prevod]

17 P: Gospodine Treanor, Vi ste upravo pošli da se pozabavite ovim
18 izabranim dijelovima koji počinju na dnu stranice 18 i nastavljaju se na
19 stranici 19.

20 O. Kao što sam rekao, u ovom odjeljku doktor Karadžić izražava svoje
21 mišljenje o mogućnosti da Muslimani žive sa drugim narodima u istoj državi,
22 zatim nastavlja i citira pjesnika Njegoša, kojeg smo već spomenuli, a to je
23 veliki crnogorski pjesnik.

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Da li se to nalazi u odjeljku u kojem gospodin Karadžić spominje da
2 se dva sastojka ne mogu miješati u istom loncu?

3 O: Da.

4 P: Na vrhu stranice, doktor Karadžić spominje Indiju i Kašmir.

5 O: Tačno.

6 P: Zatim ćemo vidjeti da se ta tema pominje ponovno u kasnijim opaskama
7 doktora Karadžića, u drugim govorima?

8 O: Da. To je jedna od njegovih omiljenih analogija, koja liči na onu
9 analogiju sa plebiscitom u Koruškoj, koji on stalno spominje. Isto tako, voli da
10 spominje i ovu analogiju Indije i Pakistana, opisujući mogućnosti zajedničkog
11 života Muslimana i nemuslimana u istoj državi.

12 G. TIEGER: [simultani prevod] Za zapisnik, ja sam prethodno rekao da
13 ovaj izabrani odjeljak ili naglašeni odjeljak koji počinje na dnu stranice 18
14 nastavlja se na stranici 19. Na početku ove stranice se kaže: "Nigdje," a
15 završava se riječima: "Indija i Kašmir," a zatim dva retka: "Mi smo nešto sasvim
16 drugo, zaista drugo, i to ne treba da krijemo. Mi nismo braća. To moramo da
17 znamo."

18 P: Zatim pređite na stranicu 24 prevoda na engleski. Da li doktor
19 Karadžić ponovno traži uvođenje drugog nivoa?

20 GDA LOUKAS: [simultani prevod] Kako bismo bili sigurni da bude precizno
21 spomenuta stranica na kojoj se nešto spominje, može li gospodin Tieger kada kaže
22 koja stranica je na engleskom odmah da spomene i stranicu na B/H/S-u, ili da to
23
24
25
26
27
28
29
30

1 zamoli svjedoka da uradi kasnije, kako bi gospodin Krajišnik stranicu mogao da
2 nađe prije nego što gospodin Tieger počne da formuliše ostatak pitanja.

3 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Možda bi to bio praktičan način. Kada
4 god spomenete stranicu, onda treba odmah da se zaustavite, gospodine Tieger, a
5 onda bi gospodin Treanor mogao da kaže koja stranica će to biti na verziji na
6 B/H/S-u.

7 Izvolite nastaviti. Sada smo na stranici 24 prevoda na engleski, a koja
8 će to biti stranica na B/H/S-u, gospodine Treanor?

9 SVEDOK: [simultani prevod] Na vrhu stranice 2214.

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu.

11 SVEDOK: [simultani prevod] A naglašeni odjeljak, časni Sude, počinje
12 riječima: "Moraju biti 100% sigurni kuda vode određeni pokreti," a završava se
13 pozivom na pauzu: "Zamoliću vas da se napravi pauza. Šta kažete na to da
14 napravimo pola sata pauze?"

15 U prevodu, kao što vidim, to je drugi nivo, to je isti izraz koji smo
16 prethodno koristili u dokumentima koji spominju varijante A i B, a to bi se
17 doslovce prevelo kao "drugi nivo", "drugi stepen".

18 G. TIEGER: [simultani prevod]

19 P: Tu se spominje odjeljak koji je naglašen, a u kojem doktor Karadžić
20 kaže: "Zato smo danas zatražili da se uvede drugi nivo, da se intenzivira
21 funkcionisanje vlade po svaku cijenu, da se sačuva svaki pedalj naše
22 teritorije."

23 O: Da, to je tačno.

1 G. TIEGER: [simultani prevod] Sada, časní Sude, posljednji naglašeni
2 odjeljak na stranici 26 prevoda na engleski jezik. Znam da će gospodin Treanor
3 reći koji je to broj u verziji na B/H/S-u, ali moram da kažem da ćemo mi to
4 pustiti putem programa *Sanction*, preko naše trake. Tako da će to biti isto što i
5 presretnuti razgovor.

6 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu.

7 G. TIEGER: [simultani prevod]

8 P: Gospodine Treanor, možete li reći koja je to stranica?

9 O: Ukoliko ne griješim, to će onda biti 2215, a to je na sredini
10 stranice.

11 P: To će omogućiti gospodinu Krajišniku da čuje.

12 [Sluša se presretnuti razgovor]

13 G. TIEGER: [simultani prevod]

14 P: Ima li nekih komentara, gospodine Treanor, na ovaj posljednji
15 naglašeni odjeljak govora?

16 O: Da. Da podsjetim Sud, ovdje vidimo da se spominje Beogradska
17 inicijativa, koju smo već razmatrali i spominjali ranije. Doktor Karadžić ovdje
18 kaže da čak ni to ne bi bilo dovoljno rukovodstvu bosanskih Srba.

19 G. TIEGER: [simultani prevod] Časní Sude, možemo li sada da pogledamo
20 razdjelnik 88, a to je dokument sa sedme sjednice Skupštine srpskog naroda Bosne
21 i Hercegovine, koja je održana 15. februara 1992. godine.

22 SVEDOK: [simultani prevod] Glavna tema ove sjednice je bila da se
23
24
25
26
27
28
29
30

1 razmotre nacrti koji su pripremljeni kao nacrt Ustava i srodnoga zakonodavstva
2 potrebnog za uspostavljanje vladinih organa u proglašenoj Srpskoj Republici. Ako
3 se Vijeće može sjetiti, na sjednici 25. januara o tome se vodila rasprava i
4 spomenuta je potreba da se to ubrza, a utvrđen je konačni rok 15. decembar
5 /?februar/. Zapravo, u objavljenjnoj verziji odluka sa ste sjednice ne spominje se
6 krajnji rok. Tu se kaže da to treba da se uradi što je moguće prije, ali ovde
7 vidimo da je sastanak održan 15. februara.

8 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Mogu li da Vam postavim jedno pitanje u
9 vezi sa dokumentom u ovom razdjelniku 88? Engleska verzija počinje riječima:
10 "Snimanje," dok verzija na B/H/S-u počinje riječju: "Stenografski". Da li je to
11 isto ili da li možete da objasnite da li postoji neka razlika? Jer, stenografsko
12 bilježenje sastanka nije isto što i snimanje.

13 SVEDOK: [simultani prevod] Da. Zapravo, postoje dva zapisnika sa ovoga
14 sastanka: i stenografske bilješke i transkript tonskoga snimka. Primjerak koji
15 ja gledam, dokument koji ja imam pred sobom je transkript tonskog snimka.

16 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] A da li je to potpuno isto kao i B/H/S
17 verzija, koja počinje riječju "stenografski zapis"? Jer, gospodin Krajišnik će
18 imati priliku da vidi verziju na B/H/S-u ovoga dokumenta, tako da me zanima da
19 li se radi o nečem što je potpuno isto ili postoje neke razlike.

20 SVEDOK: [simultani prevod] Između transkripta i snimka?

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Barem kako vidim na naslovnoj stranici,
2 koliko mogu da shvatim, ovde se govori o jednoj tehnici, a u drugom slučaju o
3 drugoj.

4 SVEDOK: [simultani prevod] Ova dva dokumenta nisu apsolutno isti.
5 Transkript tonskog snimka ima 67 stranica, a stenografske bilješke imaju 61
6 stranicu. Čini se da su stenografske bilješke malo pročišćene, kako bi se
7 različite odluke formatirale tako da se pokaže da su usvojene u boljoj
8 tekstualnoj verziji, tako nešto. U nekim dijelovima se spominje usvajanje
9 odluke, a ne kaže se šta je doslovce rečeno, i to varira od jedne sjednice do
10 druge. Ponekad vidimo da je stenografski zapis rezime onoga šta je *verbatim*
11 rečeno. Postoje povremene razlike u formulaciji između govora i onoga kako je to
12 reprodukovano. Tako da ova dva dokumenta nisu apsolutno isti.

13 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Molim Vas da to imate na umu kada budete
14 razgovarali o ovim dokumentima, ako dođe do neke zabune u pogledu detalja. Ali,
15 takođe zaključujem da ovi dokumenti uglavnom reflektuju iste izrečene riječi.

16 SVEDOK: [simultani prevod] Uglavnom.

17 [Sudije većaju]

18 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Vijeće je malo zabrinuto zbog ovih
19 različitih verzija, a ja bih želio da budem siguran da ma sa kojom verzijom na

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

sreda, 25.02.2004.

Predmet br. IT-00-39-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti usklađena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 na engleskom jeziku radimo, da je ona precizan prevod dokumenta koji gospodin
2 Krajišnik ima pred sobom. Stoga, pošto u registratoru 8 imam obje verzije, i
3 verziju na engleskom i na B/H/S-u, ako ne možemo biti sigurni da dokument koji
4 počinje ERN brojem 00898063 jeste isti dokument kao i dokument na engleskom sa
5 brojem 01105038, ako nije sigurno, onda ću zamoliti Tužilaštvo da nastavi, a čim
6 gospodinu Krajišniku obezbjede potpuno isti dokument, onda se Tužilaštvo može
7 vratiti na ovu temu. Ali ne želimo se baviti ovim pitanjem na osnovu dva
8 dokumenta koji nisu potpuno jednaki. Da li sam dobro shvatio da ovi dokumenti
9 nisu zaista isti, verzija na B/H/S-u, u kojoj se kaže da je to stenografski
10 izvještaj i dokument na engleskom u kojem se kaže da je to tonski zapis?

11 Izvolite, gospodine Tieger.

12 G. TIEGER: [simultani prevod] Časni Sude, ja nemam pred sobom verziju na
13 B/H/S-u, ali ja dolazim do istoga zaključka do kog je došlo i Vijeće, na osnovu
14 informacije koju imamo, a to je da je verzija na B/H/S-u bila povezana sa
15 prevodom na engleski jezik tonske kasete. I slažem se, mi ćemo pokušati i mislim
16 da ćemo to imati, odgovarajuću verziju na B/H/S-u.

17 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu, onda možemo nastaviti na ovaj
18 način, a čim se pitanje razriješi, onda možete da se vratite na ovu temu. A u
19 ovom trenutku ipak ne. Izvolite nastaviti.

20 G. TIEGER: [simultani prevod] Časni Sude, onda bih želio da pređemo na
21 razdjelnik 90 u registratoru, u kojem je sadržan prevod na engleski pisma sa
22 datumom 20. februar 1992. godine, koje šalje Izvršni odbor SDS-a opštinskim
23 odborima SDS-a.

24 P: Gospodine Treanor, da li imate pred sobom taj dokument?

1 O: Da.

2 P: Šta možete da nam kažete o tom konkretnom dokumentu?

3 O: Kao što Vijeće može da vidi, to je pismo koje šalje sekretar Izvršnog
4 odbora SDS-a opštinskim odborima, sa kojim im šalje primjerak proglašenja srpskog
5 naroda u Bosni i Hercegovini u vezi sa predstojećim referendumom, i u kojem
6 traži od njih da obezbijede da ovaj proglas bude raspodijeljen u sva srpska
7 domaćinstva.

8 Kao što smo vidjeli ranije u određenom broju okolnosti, SDS je zaista
9 želio, osobito doktor Karadžić, da pripadnici odbora mjesnih zajednica budu
10 odgovorni za određen broj srpskih domaćinstava, tako da mogu da dođu do
11 informacija i da raspodijele materijale u sva srpska domaćinstva u republici.

12 P: Molim da pređemo na prilog ovom dokumentu. Vi ste označili drugi
13 pasus u tom dokumentu, gdje stoji: "Glasanjem na referendumu građana."

14 O: Da. U ovom konkretnom dokumentu vidimo strah koji se izražava u vezi
15 sa uspostavljanjem islamske države u BiH, ukoliko Srbi postanu nacionalna
16 manjina u nečijoj drugoj državi – odnosno, u ovom slučaju, govori se o islamskoj
17 državi.

18 P: Mislim da se pod razdjelnikom 91 nalazi proglas srpskom narodu. Da li
19 postoji znatna razlika između dokumenta koji smo upravo pregledali i ovog drugog
20 dokumenta?

21 O: Pa, da. Ovaj dokument je dosta različit. Bit tog proglašenja jeste da je
22 srpski narod već održao svoj plebiscit i da nema razloga niti potrebe da

23

24

25

26

27

28

29

30

1 pripadnici tog naroda glasaju na predstojećem referendumu. S druge strane, ne
2 treba ništa učiniti da bi se spriječilo provođenje referenduma jer i druga dva
3 naroda imaju pravo glasati.

4 P: Molim da sada prijedemo na razdjelnik 92, odnosno na idući dokument
5 koji ste izabrali. Ovo je dokument u kojem u zaglavlju piše "Predsjedništvo
6 Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije" i nosi datum od 24. februara
7 1992., sa oznakom "Odmah", da se odmah dostavi.

8 O: Da. To je poziv na sastanak u Beogradu, sastanak Predsjedništva
9 Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije. Gledam datum, jer postoje dva
10 vrlo slična dokumenta. Postojao je i poziv izdan 21. februara za sastanak od 27.
11 februara, i potom poziv od 24. februara, gdje se ove koje se poziva informira o
12 tome da će se sastanak odgoditi na 28-i. Ljudi koje se poziva - uz vođe Srbije i
13 Federativne Republike Jugoslavije i Crne Gore - poziva se, dakle, uz te osobe i
14 vođe bosanskih Hrvata i bosanskih Srba, uključujući doktora Karadžića, gospodina
15 Krajišnika, doktora Koljevića i doktoricu Plavšić. Ovdje vidimo prvo pismo koje
16 je otišlo 21. septembra, i u njemu se navodi dnevni red sastanka.

17 P: To je ovaj dio koji se nalazi na ekranu?

18 O: Da. I, pod brojem 3, Sud će vidjeti da se ovdje govori o:
19 "Razmatranje temelja ustavnog poretka i funkcioniranje Jugoslavije kao
20 zajedničke države."

21 P: 25. februara 1992. održano je 8. zasjedanje Skupštine srpskog naroda
22 u BiH, i mislim da je to idući dokument kojeg ste izabrali, gospodine

1 Treanor?

2 O: Da. No, prije no što prijeđemo na taj dokument, htio bih Sud
3 upozoriti na to da su pregovori pod nadležštvom međunarodne zajednice između tri
4 strane u BiH i dalje trajali. U Lisabonu je održan jedan sastanak, 21. i 22.
5 februara, možda se nastavio i 23. februara, na kojem je postignut sporazum,
6 načelni dogovor u vezi sa principima novog ustavnog poretka u BiH. Mnogo se
7 raspravljalo o tim pregovorima na zasjedanju 25-og, i u tim raspravama
8 sudjelovao je i doktor Karadžić. Mislim da su sudjelovali i doktor Koljević i
9 gospodin Krajišnik, koji su informirali poslanike o tome što se događa.

10 Izjava o načelima sadržavala je više dijelova, uključujući i pitanje
11 unutarne organizacije BiH, a govorilo se i o karti koju smo spominjali, na
12 kraju dokumenta postoji definicija konstitutivnih jedinica. A u vezi s
13 dokumentom koji je prihvaćen u Lisabonu 23-eg, tu se kaže: "Teritorij i
14 konstitutivne jedinice će se definirati na temelju popisa stanovništva iz 1971.,
15 1989. i 1991. i prihvatit će se samo manje promjene u zajednicama, kako bi se
16 manji dijelovi naroda nalazili u odgovarajućim jedinicama."

17 Dakle, zamisao oko koje su se u principu svi složili jest bila da će
18 postojati konstitutivne jedinice koje će se u principu sastojati od skupina

1 postojećih općina u BiH i da će konstitutivne jedinice moći se nalaziti u
2 različitim dijelovima, dakle, da neće biti u kontinuitetu teritorijalno
3 povezane.

4 P: Prvi označeni dio zasjedanja od 25. februara pojavljuje se na
5 stranici 9 engleskog prijevoda, a to je, molim Vas, koja stranica na B/H/S-u?

6 O: Gledam stenogram zasjedanja, i to bi bio onaj dio gdje doktor
7 Karadžić govori na dnu stranice SA 025444.

8 G. TIEGER: [simultani prevod] Časni Sude, mislim da je onaj prethodni
9 problem odraz problema sa jednim dokumentom koji je imao nesređenu paginaciju.
10 Ali ja sada imam prave brojeve i mogu reći da je to na dnu 9. i početku 10.
11 stranice verzije na B/H/S-u.

12 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, kada god možete spomenuti stranice
13 na B/H/S verziji, to bi svakako ubrzalo postupak. Izvolite, možete nastaviti.

14 G. TIEGER: [simultani prevod]

15 P: Prvi označeni dio nalazi se u sredini stranice. To je treći puni
16 pasus, koji započinje riječima: "Pripadnici manjina u konstitutivnim
17 jedinicama."

18 O: Da. Ovo je dio izvještaja doktora Karadžića poslanicima, u vezi sa
19 diskusijama vođenim u Lisabonu.

1 P: Govori se o značajnim premještanjima iz jedne jedinice u drugu
2 jedinicu, budući da bi to moglo dovesti do narušavanja ravnoteže među
3 nacionalnostima.

4 O: Da. Jedna od zabrinutosti koju su izražavali bosanski Srbi, kao što
5 smo to i vidjeli u mnogim dokumentima, bila je zabrinutost da će se Muslimani
6 preseljavati na ono što su oni smatrali svojim područjima. I, kao što smo
7 vidjeli, raspravljalo se o tome kako to spriječiti. I čini se da on u ovom ovdje
8 dijelu poslanike uvjerava da se to ne može dogoditi jer se ljudi neće moći
9 kretati bez specijalnih dozvola. Pretpostavljam da bi tu dozvolu trebali izdati
10 predstavnici onog entiteta u koji se ljudi žele preseliti. Naravno, ako bi se
11 Srbi željeli preseliti u neki entitet pod srpskom kontrolom, oni bi dobili takvu
12 dozvolu i predviđalo se da će Srbi htjeti se preseljavati na područje srpskog
13 entiteta.

14 P: U prethodnoj rečenici se govori o potpunoj slobodi kretanja iz jedne
15 konstitutivne jedinice u drugu. No, postoji li nesklad između te dvije rečenice,
16 postoji li neko pojašnjenje za to koje bi nam pomoglo da razumijemo te dvije
17 rečenice zajedno?

18 O: Pa, ovdje moram pogledati izvorni tekst. Apsolutna sloboda kretanja,
19 preseljavanje iz jedne konstitutivne jedinice u drugu. U izvorniku stoji da

1 postoji apsolutna sloboda kretanja, odnosno preseljavanja iz jedne konstitutivne
2 jedinice u drugi dio iste konstitutivne jedinice. Stoga svako veće preseljenje
3 bez specijalne dozvole iz jedne jedinice u drugu jedinicu nije predviđeno.

4 Dakle, kada se govori o kretanju, misli se na kretanje unutar iste konstitutivne
5 jedinice.

6 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da li dobro shvaćam da engleski prijevod
7 nije točan, jer ovdje kaže: "To uključuje apsolutnu slobodu kretanja, što znači
8 kretanje iz jedne konstitutivne jedinice i naseljavanje u drugoj."

9 SVEDOK: [simultani prevod] Da. Tu bi trebalo stajati: "Iz jednog dijela
10 iste konstitutivne jedinice."

11 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu.

12 G. TIEGER: [simultani prevod]

13 P: Drugi označeni dio počinje na dnu stranice 9, a pojavljuje se na
14 stranici 10 verzije na B/H/S-u i počinje riječima: "Konstitutivna jedinica može
15 se sastojati od niza razdvojenih dijelova."

16 O: Da. To odražava jedan dio dokumenta o kojem sam već ranije govorio.

17 P: I to se nastavlja na vrhu stranice 10 u engleskoj verziji, i tu
18 stoji: "Spojiti sve dijelove cijele srpske Bosne i Hercegovine, a to će
19 Muslimanima ostaviti pet do šest enklava, Hrvatima dvije do tri."

20 O: Da. I, ponovno, nemamo sve karte o kojima se tu raspravljalo.
21 Delegacija bosanskih Srba predložila je kartu koja bi povezivala sve njihove
22 teritorije, no ne i teritorije Muslimana i Hrvata.

1 P: Možemo li sada prijeći na označeni dio na stranici 14 u engleskoj
2 verziji, a to je na stranici 16 u verziji na B/H/S-u? U engleskoj verziji, to je
3 posljednji pasus na stranici 14, koji počinje riječima: "Drugi opći dojam."

4 O: Da. Ovdje govori doktor Koljević i dopunjuje opaske doktora
5 Karadžića.

6 P: I da li on procjenjuje važnost razvoja i njihov značaj?

7 O: Da. On govori o uspostavljanju SDS-a, što je, po njegovom mišljenju,
8 najvažniji razvoj situacije za bosanske Srbe u tom trenutku, a onda govori o
9 regionalizaciji i o postojećoj raspravi o uspostavljanju srpskog entiteta u
10 okviru BiH.

11 P: Gospodine Treanor, skrećem Vam pozornost na idući označeni dio na
12 stranici 16 u verziji na engleskom jeziku, a to je na stranicama 18 do 19 u
13 verziji na B/H/S-u. U engleskoj verziji označeni dio počinje u trećem punom
14 pasusu i počinje riječima: "S druge strane," i nastavlja u sljedećem pasusu,
15 sadrži taj idući pasus i dio trećeg pasusa, sve do onog dijela gdje stoji: "Neki
16 od naših ljudi su, svjesno ili ne, znatno otežali ovaj posao."

17 O: Da. Ovdje ponovno govori doktor Karadžić.

18 P: Da li u ovom dijelu doktor Karadžić govori o krajnjem cilju i brzini
19 kojom se on može postići?

20 O: Da. On ovdje govori o činjenici da su pregovarači bosanskih Srba
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

sreda, 25.02.2004.

Predmet br. IT-00-39-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti usklađena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 dospjeli u taj međunarodni forum i tamo se suočili s nekim političkim
2 realnostima vanjskog svijeta i otkrili pritom da međunarodna zajednica, osobito
3 evropska zajednica – ali mislim da je to već tada bila Evropska unija, 1992. –
4 neće prihvatiti podjelu Bosne i Hercegovine, odnosno da jedan dio Bosne i
5 Hercegovine ostane u Jugoslaviji, dok bi drugi dijelovi postali neovisna država.
6 Dakle, to više nije postojalo kao opcija, ali ono što je bilo moguće jest
7 uspostava različitih etničkih jedinica, odnosno kantona u okviru Bosne i
8 Hercegovine.

9 I, sa stajališta bosanskih Srba, to predstavlja znatno povlačenje od
10 stava koji su prihvatili na osnovi plebiscita, da će ostati u Jugoslaviji, tako
11 da su doktor Karadžić i drugi vođe itekako nastojali naglasiti da su rezultati
12 tih pregovora bili dobri i da, ukoliko se stvari ostvare, da će to zapravo biti
13 tek prvi korak prema ostvarenju tog krajnjeg cilja.

14 P: Sada ćemo pogledati stranicu 19 prijevoda na engleski i stranicu 22
15 dokumenta na B/H/S-u. Vi ste tu označili dva odlomka. Prvi počinje riječima:
16 "Naši strateški ciljevi se počinju ostvarivati." Zadnji dio, kao što se kaže:
17 "Ako nas izbace kroz vrata, vrat ćemo se kroz prozor. Još uvijek ćemo biti na
18 istome mjestu."

19 O: Da. Ovdje se doktor Karadžić bavi pitanjem značaja ostajanja u Bosni
20 i Hercegovini za sada. Ono što je važno postići u tom trenutku je potvrditi i

1 uspostaviti unutarnje granice unutar Bosne i Hercegovine, dakle granice entiteta
2 srpske jedinice unutar Bosne i Hercegovine.

3 P: A ova izreka koju citira doktor Karadžić na kraju, da li je to vezano
4 uz njegov komentar da ono što je sada bitno je da unutarnje granice u Bosni i
5 Hercegovini postanu što veće, a koga briga za vanjske granice?

6 O: Da. Čini se da je ovdje glavna misao, ja bih to preveo da granice
7 budu što deblje, dakle da razdvajanje u Bosni i Hercegovini među jedinicama koje
8 čine Bosnu bude što dublje. Dakle, da te granice budu značajnije od vanjskih
9 granica.

10 P: Sada ćemo pogledati stranicu 20 engleske verzije i stranicu 23
11 verzije na B/H/S-u. Vi ste označili, kao što vidimo na ekranu, četiri odlomka
12 engleskog prijevoda; počinje: "Budući da sam sudjelovao u pregovorima u
13 Lisabonu, želio bih još nešto reći."

14 O: Da. Ovdje gospodin Krajišnik dodaje svoj doprinos opširnim
15 izvještajima koje su o pregovorima dali posebno doktor Karadžić i doktor
16 Koljević. Ovdje on iznosi ono što on smatra da su dvije opcije koje ima srpski
17 narod u tom trenutku.

18 P: Dakle, prva od tih opcija bi bila boriti se političkim sredstvima i
19 izvući najviše što je moguće iz prve faze, a drugo je prekinuti razgovore i
20 vratiti svoje vlastite teritorije silom?

21 O: Da.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Na stranici 23 engleske verzije i 27 B/H/S - Vi ste označili još
2 jedan odlomak.

3 O: Da. U ovom trenutku poslanici raspravljaju i profesor Milutin
4 Najdanović u ovom trenutku govori. Ovdje piše "Ajdanović", u zapisniku.
5 Pretpostavljam da je to gospodin Najdanović, on je bio poslanik u Vijeću građana
6 u Skupštini Bosne i Hercegovine i, naravno, u srpskoj skupštini.

7 P: Možemo li sada pogledati prvi označeni odlomak, koji počinje
8 riječima: "Kada započne sukob između Hrvata i Srba, već sada treba najaviti
9 srpskom narodu da će možda doći do razmjene teritorija i do premještanja
10 stanovništva."

11 O: Da. Ovo je prilično nejasna aluzija, vjerojatno se odnosi na
12 pregovore koji su u tijeku s Hrvatima, ili barem na ideju da su Hrvati važan
13 faktor u toj situaciji i da bi možda bilo pametno s njima doći do nekog
14 dogovora, a to bi moglo povlačiti za sobom razmjenu teritorija i stanovništva.

15 P: Možemo li preći na stranicu 44 engleskog prijevoda? Na stranicama 55
16 i 56 prijevoda na B/H/S.

17 O: Koja je to stranica na B/H/S-u?

18 P: 55 i 56, dno 55. stranice i vrh 56. Ispričavam se, znam da sam
19 govorio "prijevod na B/H/S". Ispričavam se. Naravno, to je original.

20 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, to razumijemo.

21 SVEDOK: [simultani prevod] Ovdje ponovo govori doktor Karadžić.

1 G. TIEGER: [simultani prevod]

2 P: U označenom dijelu, doktor Karadžić govori o tome da: "Treba paziti
3 da bosanska Krajina ne postane problem, jer bi se onda kninska Krajina mogla
4 izgubiti. Poslaće se snage Ujedinjenih naroda, stvoriće se dvije zone,
5 Ujedinjeni narodi će biti tu, rađaće se crna djeca, i tako dalje. Mi ne možemo
6 to dopustiti jer smo se približili ostvarenju svojih strateških ciljeva." Možete
7 li to objasniti?

8 O: Da. Kao što sam već rekao, izgleda da je doktor Karadžić zadovoljan
9 načinom na koji se odvijaju pregovori. Oni nisu postigli sve što su htjeli, ali
10 svakako se, po njegovom mišljenju, kreću u pravom smjeru. No, u ovom trenutku,
11 postoji pokret u bosanskoj Krajini da se proglasi njihova vlastita republika
12 tamo i da se možda ujedine sa Republikom Srpskom Krajinom u Hrvatskoj. A to će
13 doista, po mišljenju doktora Karadžića, sve uznerediti /?poremetiti/. I, on je
14 morao izaći sa sjednice da odgovori na telefonski poziv ambasadora Cutilheiroa,
15 kojeg je nazvao gospodin Izetbegović i žalio se na ovakve stvari, i on je bio
16 vrlo zabrinut da će lideri u bosanskoj Krajini poremetiti slijed događaja i da
17 će to dovesti do posljedica koje on ovdje iznosi.

18 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Možete li pojasniti jedno? U tekstu
19 stoji: "UN će doći, rađaće se crnci i tamnputa djeca, ovo i ono."?

1 SVEDOK: [simultani prevod] Da.

2 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Kako bih ja trebao shvatiti ovaj dio
3 njegovog govora? Ili barem kako Vi mislite da bih ga ja trebao shvatiti?

4 SVEDOK: [simultani prevod] Ja vjerujem da se ovdje govori o fenomenu
5 koji se događao u Njemačkoj nakon Prvog svjetskog rada, kada su dijelovi te
6 zemlje, osobito dio oko Rajne, bili pod okupacijom stranih trupa, naročito
7 francuskih, britanskih i američkih snaga. Među njima je bilo i crnih vojnika i
8 određeni broj djece je rođeno od veza između tih vojnika crnaca i Njemica, a to
9 nije bilo vrlo popularno u Njemačkoj. O njima se govorilo kao o "kopiladi s
10 Rajne".

11 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, dobro. Shvatio sam Vaše mišljenje o
12 tome.

13 Gospodine Tieger, izvolite.

14 G. TIEGER: [simultani prevod]

15 P: Zatim ste označili još jedan dio govora doktora Karadžića, to je na
16 stranici 45 engleskog prijevoda i na stranicama 57 do 58 originala na B/H/S-u.

17 O: Da. Sada doktor Karadžić nastavlja. On se ovdje i dalje bavi
18 problemima discipline, kako ih on shvaća, u bosanskoj Krajini, i podsjeća
19 poslanike da, kada stranka usvoji neku politiku, onda ju svi moraju slijediti.
20 Od početka njegovog govora vidimo da on to govori.

21 G. TIEGER: [simultani prevod] Označeni dio počinje riječima: "Međutim,
22 kad je stranka već jednom usvojila jednu politiku, sve drugo je izdaja," a na
23
24
25
26
27
28
29
30

1 kraju odlomka stoji: "Naznačiću narodu da je ovaj čovjek izdajica."

2 SVEDOK: [simultani prevod] Da.

3 G. TIEGER: [simultani prevod]

4 P: Sada ćemo pogledati stranicu 46 prijevoda na engleski, a stranicu 58
5 originala na B/H/S-u.

6 O: Oprostite, koja stranica u originalu?

7 P: 58. Tu vidimo, označeno u engleskom prijevodu, odlomak koji počinje
8 riječima: "Vjerujem da moramo o ovome odlučiti. Skupština je vrhovni organ, i
9 ako ona ili bilo koja druga skupština učini krivi potez, onda ova skupština ima
10 pravo poništiti te odluke."

11 O: Da. Ovdje doktor Karadžić dalje govori o problemima u bosanskoj
12 Krajini i ističe da Skupština bosanskih Srba treba nametnuti jednu politiku
13 njima.

14 P: Pogledajmo sada stranicu 57 prijevoda na engleski, a stranice 73 i 74
15 originala na B/H/S-u. Govornik je Goran Zekić, molim Vas da to potvrdite i
16 provjerite, gospodine Treanor.

17 O: Stranice 73 i 74?

18 P: Tako stoji u mojim bilješkama. Označeni dio počinje riječima: "Oni će
19 to prihvatiti samo pod uvjetom da mi damo nove ustupke, ali mi nemamo razloga da
20 to činimo. Mi nemamo razloga da sačuvamo bilo kakvu Bosnu i Hercegovinu."

21 O: Da, tako je. Tu Goran Zekić, koga smo već susreli, govori. I, on je
22 poslanik i, osim toga, član Glavnog odbora.

1 P: A primjedbe gospodina Zekića se nastavljaju na sljedećoj stranici
2 prijevoda na engleski, a završavaju rečenicom: "To je naš zadatak, jer ako naša
3 država, Jugoslavija, bude uništena, mi ćemo uništiti ovu Bosnu svim raspoloživim
4 sredstvima." I u transkriptu stoji da mu se ovdje pljeskalo.

5 O: Da. Kao što vidite, među poslanicima ima puno podrške za tu liniju da
6 se sačuva Jugoslavija i oni imaju problema prihvatiti nešto što im sada tumači
7 doktor Karadžić, a to je da će možda doći do dogovora koji to neće omogućiti.

8 P: Sada ćemo prijeći na stranicu 62 prijevoda na engleski, 74 do 75
9 originala na B/H/S-u.

10 O: Da. Ovdje govori gospodin Kuprešanin. Mi smo već puno puta susreli
11 gospodina Kuprešanina, on je jedan od poslanika i članova Glavnog odbora, a on
12 je i predsjednik Skupštine.

13 P: Oprostite, gospodine Treanor. Ja bih Vas načas prekinuo. Ja sam
14 prešao na sljedeći označeni dio, a preskočio sam gospodina Kuprešanina.

15 O: Ispričavam se, ja sam mislio da ste rekli 74-75.

16 P: Vi se možete pozabaviti ovim primjedbama ili možemo krenuti dalje,
17 ovisi o Vama.

18 O: Gdje se sada nalazimo u originalnom tekstu?

19 P: Mi sada prelazimo na tekst koji se nalazi na stranicama 74 do 75
20 originala. Počinje na stranici 74, nastavlja se na stranici 75, a u engleskom

1 prijevodu je to stranica 62.

2 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Tieger, zar ne stvarate zbrku?
3 Ono što vidim u engleskoj verziji i na stranici 62 je govor koji, prema onome
4 što piše na stranici 61, iznosi gospodin Krajišnik. Mi smo sada na stranicama 74
5 i 75 originala na B/H/S-u i, iz onoga što ja mogu razabrati, to je govor
6 gospodina Kuprešanina. Pitam se da li Vi, ustvari, ne govorite, ako govorite o
7 stranici 62 prijevoda na engleski, o dnu stranice 75 /u engleskom transkriptu:
8 "77"/, što se nastavlja na strani 78 i sljedećim stranicama. Bojim se da ste
9 pobrkali stranice, pobrkali ste dijelove originala i prijevoda na engleski.

10 G. TIEGER: [simultani prevod] Časni Sude, da, tako je. Ispričavam se.

11 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dakle, ako želite govoriti o stranici 62
12 engleske verzije, možda možete ukazati svjedoku na stranicu 77 i sljedeće
13 stranice originala na B/H/S-u.

14 G. TIEGER: [simultani prevod] Zahvaljujem se, časni Sude.

15 P: Ako to možete naći, uz pomoć Suda, naznačeni dio na engleskom koji
16 sam spominjao počinje riječima: "Ovaj pokušaj da nametnete Banja Luku, možete ga
17 iznijeti i razraditi."

18 [Pretresno veće i sekretar se savetuju]

19 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Izvolite nastaviti, gospodine Tieger.
20 Kako vidim, naglašeni dio teksta u originalu na B/H/S-u pojavljuje se na sredini
21 stranice 78.

22 SVEDOK: [simultani prevod] Govori gospodin Mirko Mijanović /u engleskom
23 transkriptu: "Mijatović"/. On je prvobitno izabran kao član Vijeća opština.

24

25

26

27

28

29

30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

sreda, 25.02.2004.

Predmet br. IT-00-39-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti usklađena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Izvinite. Moram dati priliku
2 prevodiocima da prevedu.

3 SVEDOK: [simultani prevod] Izvinite.

4 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Naglašeni dio teksta na sredini stranice
5 62 u verziji na engleskom čini se nečim što je izrekao gospodin Krajišnik, što
6 se pojavljuje na stranici 78 originala. Da budem precizniji, konkretniji, to je
7 na sredini stranice. I, on počinje riječima: "Ovo što sada hoće Banja Luka."

8 SVEDOK: [simultani prevod] Da, to je tačno, časni Sude. Mala zabuna pri
9 identifikovanju ovih pasusa je nešto što nije potrebno. Gospodin Krajišnik je
10 taj koji govori nakon kratkih opaski gospodina Mijanovića /u engleskom
11 transkriptu: "Mijatović"/.

12 G. TIEGER: [simultani prevod]

13 P: Ako Vas mogu pitati, gospodine Treanor, mislim da ste već u
14 potpunosti identifikovali odlomak koji treba da se komentariše, pa Vas molim da
15 to i učinite.

16 O: Ovo je komentar gospodina Krajišnika o razvoju događaja u bosanskoj
17 Krajini i u Banjoj Luci. U tom pogledu bih mogao da kažem da je sastanak
18 Skupštine autonomne regije Krajine bio zakazan za kraj mjeseca februara i to je
19 bio forum na kojem je izražen strah da bi neke odluke mogle da budu donesene,
20 koje bi uznemirile, poremetile pregovore u kojima je sudjelovalo vodeće
21 rukovodstvo bosanskih Srba.

22 P: Mislim da se opaske gospodina Krajišnika nastavljaju na stranici 63
23 verzije na engleskom i stranici 79 na B/H/S-u.

24 O: Da.

25 P: Vi ste označili dva dijela. Prvi od njih počinje riječima: "Gospodo,
26 mi želimo da ostanemo u jednoj državi," a to se nastavlja u dvije naredne
27 rečenice: "Ako ne želimo da ovo uradimo nekim određenim metodama, onda to

1 zaustavimo. Vi znate da je naš posao uvijek bilo da ratujemo."

2 O: Da. To je u skladu sa prethodnim komentarom gospodina Krajišnika da
3 postoje dva načina da se postigne konačni cilj; jedno je pregovori u kojima oni
4 sudjeluju, a ako vam se ne sviđa kako se oni odvijaju, onda preostaje samo još
5 jedna alternativa, to je da se prekinu pregovori i da se ide u rat kako bi se
6 postigli ciljevi.

7 P: Drugi naglašeni odjeljak na ovoj stranici se nalazi na kraju njegovih
8 opaski i počinje rečenicom: "Imamo priliku da zadržimo srpski narod u jednoj
9 državi."

10 O: Ovdje vidimo da gospodin Krajišnik izražava svoje uvjerenje da
11 pregovori predstavljaju priliku da se to uradi, kao što je rekao i ranije, to je
12 samo prvi korak u tom pravcu i on uvjerava delegate da je to put kojim treba
13 ići.

14 G. TIEGER: [simultani prevod] Časni Sude, sljedeći dokument na koji
15 prelazimo sadržan je u registratoru 9, u razdjelniku 94.

16 P: Gospodine Treanor, razdjelnik 94 sadrži evidenciju iz Kluba delegata
17 od 28. februara 1992. godine. Prije nego što obratite pažnju na izabrane
18 dijelove tog sastanka, ima li nekih preliminarnih komentara koje želite da
19 kažete?

20 O: Nekoliko. Jedan od njih je da je bila još jedna sjednica na kojoj su
21 se odvijali pregovori pod pokroviteljstvom međunarodne zajednice, u Sarajevu 27.
22 februara. Na tim pregovorima, međunarodni pregovarači su konsultovali ne samo
23 predstavnike tri glavne političke stranke u BiH – to znači SDS, SDA i HDZ – nego
24 je bila prisutna i delegacija koja se sastojala iz tzv. nezavisnih poslanika iz
25 Skupštine BiH. Na čelu te delegacije je bio Dragan Kalinić, koji je tehnički bio
26 nezavisni član Skupštine BiH, ali je isto tako bio i član Skupštine srpskog

1 naroda, i on je govorio na nekima od sjednica koje smo razmatrali.

2 U vezi sa tom konkretnom sjednicom, na kojoj su se odvijali pregovori,
3 važna poenta je to da je do tog trenutka gospodin Izetbegović povukao svoje
4 prethodno prihvatanje lisabonskog dokumenta od 23. februara. Kao što se Vijeće
5 može sjetiti, taj dokument se zasnivao na ideji kantonizacije triju
6 konstitutivnih jedinica, i povukao je tu ideju organizacije za BiH i to je bila
7 ideja koju SDA nikada nije podržavala. Iz bilo kojeg razloga, Izetbegović je to
8 povukao, tako da je moralo da se pregovori nastave sa jedne druge tačke u odnosu
9 na onu tačku na kojoj su zaustavljeni u Lisabonu.

10 Ova sjednica, koju ćemo sada razmatrati, je sjednica Kluba delegata *per*
11 *se*, i ona prethodi jednoj drugoj sjednici Skupštine bosanskih Srba koja je bila
12 zakazana za taj dan. Ta sjednica... odnosno, njen zadatak je bio da formalno
13 usvoji Ustav čiji je nacrt sačinjen, kao i prateće legislative, kao i osnivanje
14 organa republike bosanskih Srba. Zadatak te sjednice je stoga bio neka vrsta
15 ceremonije i svečanosti.

16 Tokom prethodne sjednice Kluba delegata, koju upravo razmatramo, to je
17 sjednica na kojoj su poslanici dobili izvještaj doktora Karadžića o pregovorima
18 i o tome da su vođene rasprave o nacrtu Ustava. To je mnogo duža sjednica nego
19 što će biti sjednica Skupštine koja će uslijediti.

20 P: Mislim da možemo da pogledamo taj dokument, iako imamo još samo pet
21 minuta do pauze.

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ako hoćete radije da sada napravimo
2 pauzu, neće biti problem. Možda je bolje prije nego što počnemo sa tim
3 dokumentom, nego da prekidamo na pola puta. Dakle, prekidamo sa radom i
4 nastavićemo u 12:35h.

5 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Molim ustanite.

6 ... Početak pauze u 12.15h

7 ... Sednica nastavljena u 12.43h

8 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Molim ustanite.

9 Izvolite sjesti.

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Vidim da smo dobili, reklo bi se,
11 prevod, iako je kompletniji nego prethodni prevod na kojem je bila oznaka
12 "potpuni prevod".

13 Molim Vas, gospodine Tieger, da nam kažete koji broj, koji razdjelnik.

14 G. TIEGER: [simultani prevod] Sa zadovoljstvom, časni Sude. To je
15 razdjelnik 86, registrator 8.

16 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala Vam. Izvolite nastaviti.

17 G. TIEGER: [simultani prevod] Hvala, časni Sude.

18 P: Gospodine Treanor, upravo je trebalo da se pozabavite sjednicom od
19 28. februara 1992. Ako možete da pogledate prvi naglašeni odjeljak koji se
20 pojavljuje na stranici 4 prevoda na engleski jezik i na stranici 5 originala na
21 B/H/S-u. To je označeni odjeljak na kraju stranice 4. On počinje riječima:
22 "Bosna i Hercegovina će ostati u Jugoslaviji dok im ne kažemo da izađu iz Bosne
23 i Hercegovine /?Jugoslavije/," a završava se riječima: "Ako hoće nezavisnost,
24 onda i mi hoćemo nezavisnost."

25 O: To je doktor Krajišnik koji iznosi izvještaj poslanicima o stanju
26 pregovora.

27 P: Gospodine Treanor, mislim da ste rekli "doktor Krajišnik".

28 O: Oprostite, doktor Karadžić.

1 P: U tom odlomku se spominje komentar gospodina Krajišnika: "Muslimani
2 koji su bili vjerska sekta, a nedavno su dobili status naroda." Možete li to da
3 razjasnite?

4 O: Mislim da smo vidjeli sličnu opasku ovoj, možda jučer. Nisam siguran
5 ko ju je izložio. Tu se spominje činjenica da su Muslimani u Jugoslaviji
6 priznati kao narod - ravnopravan Srbima, Hrvatima, Slovencima unutar Jugoslavije
7 - tek početkom 1960-ih godina.

8 P: Možete li onda preći na stranicu 6 prevoda na engleski jezik, a to je
9 stranica 7 u originalu na B/H/S-u. Tu ste označili četvrti paragraf te stranice,
10 kako se ona pojavljuje u verziji na engleskom jeziku. Ona počinje riječima:
11 "Najzad, argumenti koje mi koristimo sa strancima su veoma snažni."

12 O: Ovo je nastavak izvještaja doktora Karadžića. Vidimo da se spominje
13 situacija u Pakistanu i Indiji, kao i situacija na Kipru i u Libanu.

14 P: Tu se sadrže aluzije na razdvajanje putem krvi i na velika raselenja
15 stanovništva; je li tačno?

16 O: Jeste.

17 P: Pređite na stranicu 9 prevoda na engleski, stranicu 11 originala na
18 B/H/S-u. Tu su dva naglašena dijela. Možete li da identifikujete ko govori i da
19 kažete koji je značaj i relevantnost ovih naglašenih dijelova?

20 O: Ovdje govori gospodin Krajišnik.

21 P: Prvi naglašeni odlomak je prvi puni paragraf stranice 9 na engleskom
22 jeziku. On počinje riječima: "Oni to hoće ne zato što Bosna i Hercegovina treba
23 da bude država, nego zato što hoće da stvore islamsku državu u Bosni i
24 Hercegovini."

1 O: On ovde izražava svoju percepciju, viđenje razloga zašto međunarodna
2 zajednica hoće da Bosna i Hercegovina ostane ujedinjena, kako ne bi postala
3 islamskom državom, i stoga žele da zadrže Srbe i Hrvate unutar iste države sa
4 Muslimanima.

5 P: Drugi naglašeni odjeljak se nalazi na sredini stranice. On ima dva
6 paragrafa. Prvi počinje: "Moram vas razočarati, poslanike u Skupštini BiH, zato
7 što ono što je nekada postojalo vjerovatno više neće postojati." Drugi paragraf,
8 koji završava komentarom: "Onda su razmotrili mogućnosti za Hercegovinu. Tu se
9 još ništa nije uradilo, taj dio je naša strateška obaveza."

10 O: Ovdje se razgovara o kartama. Tu se spominje Neretva, kraj je
11 zanimljiv u svjetlu nekih dokumenata koje ćemo kasnije vidjeti, a to je možda
12 izraz srpske želje, koja je kasnije eksplicite izražena, da se rijeka Neretva
13 učini jednom od granica njihovog entiteta.

14 P: Pređimo na sljedeću stranicu. To je stranica 10 prevoda na engleski i
15 stranica 13 originala na B/H/S-u. Da li je to nastavak opažanja gospodina
16 Krajišnika?

17 O: Jeste.

18 P: Naglašeni odjeljak je prvi puni paragraf te stranice: "Na kraju smo
19 im rekli da će biti organizovan sastanak od 5. do 10. marta." Tu se spominje
20 usvajanje Ustava srpske Bosne i Hercegovine.

21 O: To je zanimljiv odlomak, u kojem gospodin Krajišnik povezuje reakciju

1 međunarodnih pregovarača sa viješću da su bosanski Srbi blizu trenutka usvajanja
2 svoga Ustava.

3 P: Pogledajte stranicu 19 prevoda na engleski, a to je stranica 27
4 originala na B/H/S-u. Na sredini stranice vidimo naglašenu rečenicu: "Predlažem
5 da naši lideri, mislim gospodin Karadžić i gospodin Krajišnik, idu u Banja Luku,
6 ali sve mora da bude dobro pripremljeno."

7 O: Da. Ovo je rekao gospodin Zlatko Kelečević, koji je bio poslanik
8 izabran u Vijeće opština 1990. iz regiona bosanske Krajine, i on govori o
9 situaciji u bosanskoj Krajini i činjenici da je sastanak Skupštine zakazan za
10 sljedeći dan, a to je 29. februar. Njegova je želja, kao i želja nekih drugih
11 poslanika, da barem vrh rukovodstva SDS-a ode do tamo i da osigura da se stvari
12 dobro odvijaju. On čak poziva i sve poslanike da se tamo nađu.

13 Postojao je strah da elementi koji ne pripadaju SDS-u mogu da se
14 infiltriraju na sastanke i da stvari poguraju prema njihovom vlastitom dnevnom
15 redu, a ne prema programu SDS-a, i to je bio jedan od razloga zabrinutosti o
16 tome šta bi se moglo desiti na tom sastanku i tu je izražena želja za prisustvo
17 vrha SDS-a na najvišem nivou.

18 P: Molim da sada predete na stranicu 28 prijevoda na engleski jezik, a
19 to je stranica 41 izvornika na B/H/S-u.

20 O: Da. Ovdje govori gospodin Marinko Kontić, jedan od poslanika. Mislim
21 da je bio izabran u Vijeće općina.

22 P: Označeni dio počinje riječima: "Međutim, ja moram osobno kritizirati
23
24
25
26
27
28
29
30

1 mog velikog prijatelja Voju," a završava riječima: "Gospodin Kuprešanin, isto
2 tako, mora kontrolirati situaciju u skupštini u Krajini."

3 O: Da. Ovdje se govori o gospodinu Kuprešaninu, koji je bio predsjednik
4 Skupštine autonomne regije Krajina, a gospodin Kontić izražava svoje
5 nezadovoljstvo time kako je on stvari rješavao i smatra da je on trebao imati
6 stvari pod kontrolom, kao predsjednik skupštine, i to na način na koji gospodin
7 Krajišnik stvari ima pod kontrolom u Skupštini srpskog naroda.

8 P: Molim da sada pređete na stranicu 34 engleskog prijevoda, odnosno to
9 je stranica 49 na B/H/S-u. Označeni dijelovi koji se ovdje pojavljuju, što
10 možete o njima reći?

11 O: Da. Ovdje opet govori doktor Karadžić, koji govori o situaciji unutar
12 stranke i govori o potrebi za stranačkom disciplinom.

13 P: Taj dio o kojem sada govorite počinje riječima: "Srpska demokratska
14 stranka je tamo na vlasti," a završava riječima: "Doista postoji SDS platforma i
15 oni koji su se odmakli od te platforme moraju otići sa svojih položaja."

16 O: Da.

17 P: Idući označeni dio se nalazi u četvrtom i petom /?trećem/ pasusu od
18 dna stranice, i počinje riječima: "Nije to tako jednostavno, napraviti državu.
19 Ako bi to bilo moguće na taj način, onda pitajte Krajišnika koliko puta smo o
20 tome raspravljali. Da je to moguće učiniti na takav način."

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

sreda, 25.02.2004.

Predmet br. IT-00-39-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti usklađena s transkriptom na engleskom jeziku.

O: Da. Ovdje doktor Karadžić i dalje govori o situaciji u bosanskoj Krajini i kaže da situacija nije tako jednostavna kao što neki ljudi u bosanskoj Krajini možda misle da jest.

SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Samo zbog zapisnika, želim reći da smo sada prešli na stranicu 50 izvornika na B/H/S-u.

SVEDOK: [simultani prevod] Da.

G. TIEGER: [simultani prevod]

P: Pređimo sada na stranicu 36 prijevoda na engleski i stranicu 52 na B/H/S-u. Ovdje su označena dva odlomka u gornjem dijelu stranice, tri pasusa. Prvi započinje riječima: "Zamislite tu glupost: sukob u Bosni i Hercegovini je temeljno sukob između naroda." Drugi pasus počinje riječima: "Muslimani ne mogu živjeti sa drugima," a treći: "A ipak, oni su uspostavili bosansku Krajinu tamo i za dvije godine ponovno imate tamo probleme, da ih razdvojite, i sa svakim selom tamo," itd.

O: Da. Ovdje se ponovno spominje situacija u Indiji i Pakistanu, i doktor Karadžić govori o ideji uspostavljanja neke vrste države Krajine, i kaže da bi tamo još uvijek bilo Muslimana i da to na duge pruge ne bi funkcioniralo.

P: Iduća stranica je stranica 37. I tu ste nešto označili. Ovdje su označena tri odlomka u donjem dijelu stranice.

G. TIEGER: [simultani prevod] To je stranica 54 na B/H/S-u.

1 SVEDOK: [simultani prevod] Da. Ovdje još uvijek govori doktor Karadžić.

2 G. TIEGER: [simultani prevod]

3 P: Prvi paragraf počinje riječima: "Molim vas, još prije dva ili tri
4 mjeseca mi smo se nadali da ćemo moći igrati na jugoslavensku kartu." Drugi
5 pasus započinje riječima: "Mi pripremamo ustavni okvir da ga odmah imamo, i na
6 temelju pregovora u Lisabonu," itd. A treći započinje riječima: "Moramo odigrati
7 određene poteze i u međuvremenu."

8 O: Da. Ovde se vidi da doktor Karadžić smatra da je izvorna ideja o tome
9 da se ostane u Jugoslaviji nešto što se ne može odmah postići, nešto što
10 bosanski Srbi ne mogu odmah postići, i zbog toga u međuvremenu moraju poduzeti
11 određene korake koji će, međutim, voditi u tom smjeru.

12 G. TIEGER: [simultani prevod] Časni Sude, oprostite, samo trenutak.

13 [Tužilaštvo se savetuje]

14 SVEDOK: [simultani prevod] Na kraju se ponovno govori o uspostavljanju
15 države bosanske Krajine u okviru Jugoslavije. Dakle, to je bilo jedno područje
16 na kojem su vođe bile nezadovoljne mogućnošću da neće odmah ostati u
17 Jugoslaviji, odnosno bez ikakvih prekida, nego da će možda morati neko vrijeme
18 čekati. I, neki ljudi su vidjeli kao rješenje da proglase državu bosansku
19 Krajinu, a doktor Karadžić ovdje kaže: "Ako se to učini, to će dovesti Srbiju u
20 nepovoljan položaj, a glavni cilj međunarodnih čimbenika je da unište Srbiju."

21 G. TIEGER: [simultani prevod]

22 P: Idući označeni dijelovi nalaze se na idućoj stranici, odnosno

23

24

25

26

27

28

29

30

1 stranici 38 na engleskom jeziku, a to je stranica 55 na B/H/S-u.

2 O: Da. Ovo je kraj opaski doktora Karadžića.

3 P: Prvi označeni dio je na samom vrhu stranice, i tu se kaže: "Što mi
4 želimo? Mi želimo ostvariti naša suverena prava, naše pravo na stvaranje države
5 tu gdje mi jesmo, a hoćemo li mi jednoga dana uspostaviti veze sa Srbijom, gdje
6 /?kada/ i u kojoj mjeri, to nije nešto što bi se njih ticalo."

7 O: Da. To je odraz onog pristupa korak po korak, o kojem sam ja već
8 ranije govorio da se on za njega zalagao. I, kao što sam danas već rekao, on je
9 želio da se postigne sporazum o podjeli, odnosno kantonizaciji - kako god to
10 želite nazvati - tada postojeće BiH, i to tako da se to učini prije nego što BiH
11 bude priznata kao neovisna država.

12 P: Osim toga, na toj stranici postoje još dva pasusa koja su označena.
13 Prvi počinje riječima: "Mi smo na pola puta već tamo; zapravo, ne na pola puta,
14 već smo postigli 90% stvari," a drugi počinje riječima: "Postojaće i drugi
15 kriteriji, no etnički kriterij biće temeljni kriterij."

16 O: Da. On i ponovno naglašava pred zastupnicima da je postignut veliki
17 napredak prema krajnjem cilju. I, tu se spominje nešto čemu se protivio gospodin
18 Izetbegović, a to je etnički kriterij kao jedini kriterij za uspostavljanje
19 konstitutivnih jedinica. On je želio da se koriste i drugi kriteriji, kao što se
20 i ovdje spominje. No, doktor Karadžić uvjerava poslanike da će etnički kriterij
21 ostati glavni kriterij.

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Mogu li Vas s tim u vezi nešto pitati? U
2 engleskom tekstu stoji "etnički kriterij", a u izvornom tekstu, čini se, kaže
3 "nacionalni kriterij". Je li to točno? I da li Vi smatrate da se jedna riječ
4 može zamijeniti drugom?

5 SVEDOK: [simultani prevod] U B/H/S-u postoje razne riječi, postoji
6 cijeli niz riječi. Kada vidim ovdje riječi "etnički kriterij", onda bih očekivao
7 u B/H/S-u riječi vrlo slične, odnosno riječi istog korijena. No, kao što je
8 časni Sud rekao, mi ovdje vidimo riječ "nacionalni". Postojao bi i drugi način
9 da se to prevede. Međutim, u praktičnom smislu, riječ je o jednoj te istoj
10 stvari. Govori se o nacionalnim zajednicama, a govorimo o tri glavne nacionalne
11 zajednice u BiH, dakle o Srbima, Hrvatima i Muslimanima.

12 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dakle, u praktičnom smislu, u ovom
13 kontekstu te dvije riječi se mogu koristiti jedna umjesto druge?

14 SVEDOK: [simultani prevod] Da, ja bih tako rekao.

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu.

16 Molim, izvolite nastaviti.

17 G. TIEGER: [simultani prevod]

18 P: Molim da sada pređemo na stranicu 43 engleskog prijevoda, a taj dio
19 teksta se nalazi na stranicama 63 do 64 izvornika na B/H/S-u.

20 O: Da. Ovdje ponovno govori gospodin Krajišnik.

21 P: Na toj stranici označili ste pasus koji se nalazi na samom dnu
22 stranice, a počinje riječima: "Preporuke su sljedeće: nama ne treba konfederalna
23
24
25
26
27
28
29
30

1 srpska Bosna i Hercegovina. To je nerazumno. Mi trebamo jednu monolitnu srpsku
2 državu sa jednim jedinstvenim središtem."

3 O: Ovdje vidimo da se spominju faze ostvarenja ciljeva. Na početku
4 vidimo da se govori o ideji regionalizacije u okviru srpskog entiteta, kao što
5 se spominjala Srpska Republika, i kaže se da ta Srpska Republika koja je
6 proglašena se sastoji od područja koja su nekoć bila srpske autonomne oblasti.
7 Netko bi mogao pomisliti da je to previše, odnosno da srpski entitet dobije puni
8 suverenitet, pa zašto bi onda i bile potrebne regije u okviru tog entiteta.

9 P: I, posljednji označeni dio zapisnika sa ovog sastanka, to je na
10 stranici 44 engleskog prijevoda, a na stranici 65 izvornika na B/H/S-u. Da li
11 ovdje još uvijek govori gospodin Krajišnik?

12 O: Da. On je ovdje na kraju svojih opaski.

13 G. TIEGER: [simultani prevod] Za zapisnik, označeni dio sastoji se od
14 tri posljednja pasusa. Prvi počinje riječima: "U vezi s onim što je rekao
15 gospodin Koljević, ja se ispričavam. Nikada ne držim duge govore." Onda je tu
16 jedan popis onoga što žele: "Oni žele oružane snage Bosne i Hercegovine. Žele
17 vlastitu valutu. Žele unitarnu Bosnu i Hercegovinu i žele islamsku državu." A
18 posljednji pasus počinje riječima: "No, to neće uspjeti. Mi smo snaga s kojom
19 treba računati. Mi se s time nećemo složiti." I onda kaže: "Mi ćemo doći ovamo
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 i objasniti. Mi ćemo reći: Draga gospodo, pripremite svoje vunene čarape. Mi
2 ćemo se pripremiti i braniti."

3 O: Da. Mislim da se ovdje želi uliti povjerenje poslanicima da vjeruju u
4 svoje predstavnike u pregovorima i u svoju delegaciju. On navodi kakvi zahtjevi
5 su postojali i uvjerava ih da se ti zahtjevi nikada neće ispuniti.

6 P: Kažete "vrste zahtjeva sa kojima se suočavaju". Da li su ti zahtjevi
7 doista izneseni ili je to jednostavno projekcija?

8 O: Pa, ja bih rekao da je to njegovo mišljenje o tome što su prave želje
9 SDA. I, on na kraju kaže da, ukoliko ne mogu doći do dogovora, onda će o tome
10 obavijestiti skupštinu i reći im da je u tom slučaju potrebno pripremiti se za
11 rat.

12 G. TIEGER: [simultani prevod] Časni Sude, idući izabrani dokument se
13 nalazi pod razdjelnikom 95, a to je zapisnik devetog zasjedanja Skupštine
14 srpskog naroda u Bosni i Hercegovini koje je održano 28. januara 1992. godine u
15 Sarajevu.

16 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Čuo sam da ste rekli "28. januar", a to
17 stoji i u transkriptu. A na dokumentu stoji "28. februar".

18 G. TIEGER: [simultani prevod] Hvala Vam, ja sam pogriješio dok sam
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 navodio datum.

2 P: Gospodine Treanor, ako se točno sjećam, Vi ste već rekli da je to
3 zasjedanje bilo prvenstveno ceremonijalno po svojoj prirodi, pa možemo brzo kroz
4 to proći.

5 O: Da. To je bilo zasjedanje koje je uslijedilo nakon sastanka Kluba
6 zastupnika. Zasjedanje je započelo u 16.05h i završilo u 19.55h, i tijekom tog
7 zasjedanja Skupština je u formalnom smislu prihvatila Ustav za Srpsku Republiku,
8 Ustavni zakon o provedbi tog Ustava i neke druge zakone koji idu uz to, a u vezi
9 sa državnim organima, uključujući Zakon o vladi, Zakon o obrani i Zakon o
10 unutarnjim poslovima. Taj veliki dio zakona o kojima se raspravljalo tijekom
11 prethodnih mjeseci nije bio spreman za prihvaćanje i izglasavanje na tom
12 zasjedanju, tako da su oni izglasali samo ove zakone koje sam naveo.

13 P: Sada imamo nekoliko naglašenih dijelova. Ja bih prešao na prvi od
14 njih, na stranici 6 prijevoda na engleski. Gospodine Treanor, moram se osloniti
15 na Vas da naznačite, zbog zapisnika, koja je stranica na B/H/S verziji.

16 O: Pa, ja nisam ništa posebno označio za ovu sjednicu.

17 P: Ali, kao što vidimo na ekranu, označen je jedan dio teksta, a to se

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

30

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti usklađena s transkriptom na engleskom jeziku.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

sreda, 25.02.2004.

Predmet br. IT-00-39-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti usklađena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 verziju na engleskom jeziku, možda bismo mogli pokušati... Čini mi se... da, to je
2 stranica broj 8 originala na B/H/S-u. Da li smo sada svi na pravoj strani?
3 Jesmo. Nastavimo.

4 G. TIEGER: [simultani prevod] Hvala, časni Sude, i ispričavam se zbog te
5 nepodudarnosti.

6 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu.

7 G. TIEGER: [simultani prevod]

8 P: Gospodine Treanor, Vi ste se već pozabavili ovim komentaram, no
9 recimo, zbog zapisnika, nešto što bi moglo biti zbunjujuće u ovim okolnostima,
10 pa želim da se odmah pomiri i izravna ta različitost. Dakle, dio koji je označen
11 je četvrti pasus komentara gospodina Maksimovića, bez obzira na broj stranice na
12 kojem počinje njegov istup. Dakle, mi ćemo izravnati te brojeve stranica.

13 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Mi imamo ERN brojeve na vrhu naših
14 stranica i ovo su dva različita dokumenta. Jedan je gušće tiskan od onog kojeg
15 mi imamo. Ali mi smo pronašli označeni dio.

16 G. TIEGER: [simultani prevod] Časni Sude, kao što sam rekao prije jednog
17 trenutka, kad sam počeo postavljati pitanje gospodinu Treanoru, za ovu sjednicu
18 imamo vrlo malo označenih dijelova, pa mislim da neće ometati naš napredak ako
19 pogledamo sada dokument koji se nalazi pod brojem 96. Gospodin Treanor je opisao
20 prirodu ovog zasjedanja, kao i odluke koje su donesene, pa sad želim da

1 prijeđemo na dokumente koji odražavaju te odluke.

2 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] To prepuštam Vama. Sada je Vijeću jedino
3 važno da onaj dokument o kojem Vi govorite ima isti sadržaj kao dokument koji mi
4 imamo pred sobom. Zato bih bio zahvalan ako bismo mogli dobiti primjerak sa
5 istim ERN brojevima kao što imate i Vi. No, ako je to isti tekst, ja nemam ništa
6 protiv da Vi nastavite. No, treba provjeriti i potvrditi Vijeću da je tekst
7 potpuno isti, i molim da dobijemo onakve dokumente koji imaju ERN brojeve iste
8 kao oni koji se pojavljuju na ekranu.

9 G. TIEGER: [simultani prevod] Prijeđimo sada na tabulator 96.

10 Ispričavam se. Prije nego što krenemo s tim, trebalo bi, zbog zapisnika,
11 do kraja iznijeti citat iz komentara gospodina Maksimovića o kojem smo govorili.
12 Dakle, on govori o nepomirljivim suprotstavljenim stranama u Bosni i Hercegovini
13 i svaki dan se to manifestira u vrlo ekstremnom obliku.

14 A, budući da je sljedeći označeni dio samo dvije rečenice kasnije,
15 mislim da neće biti zbrka u zapisniku ako jednostavno kažemo da su tu dvije
16 rečenice koje kažu: "Ovo je ostvarenje još jednog značajnog koraka na putu prema
17 ostvarenju naših konačnih političkih i nacionalnih ciljeva, a to je stvaranje

1 državne zajednice svih srpskih zemalja."

2 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Potvrđujete li da je ovaj tekst potpuno
3 isti? Sad sam već došao do zaključka da tekst nije isti jer, premda original
4 možda nije /?jeste/ isti, prijevodi nisu isti. Molim, pogledajte zadnju rečenicu
5 prvog označenog dijela teksta, gdje kaže: "To smo dugo vidjeli i vidimo i danas
6 da se svakodnevno manifestira u ekstremnom obliku." Na papirnatoy verziji koju
7 mi imamo, kaže: "To je još uvijek prisutno u vrlo ekstremnom obliku i
8 manifestira se svaki dan." Ja ne tvrdim da sadržaj nije otprilike isti, ali
9 svakako tekst nije isti. Možda bismo trebali preskočiti i ovaj dio, zato što
10 imamo pred sobom dva različita dokumenta, i prijeći na 96. A kada se tekstovi
11 zamijene, imaćete mogućnost postavljati pitanja na tekstu koji ima isti oblik i
12 kod gospodina Treanora i kod Vijeća.

13 G. TIEGER: [simultani prevod] Hvala, časni Sude.

14 P: Gospodine Treanor, u razdjelniku 96 vidimo odluku koja potvrđuje
15 konstituiranje Srpske Republike Bosne i Hercegovine.

16 O: Da. To je objavljeno u *Službenom listu srpskog naroda Bosne i*
17 *Hercegovine*, 16. marta.

18 P: Na drugoj strani tog dokumenta Vi ste označili dijelove na koje
19 želite skrenuti našu pozornost, a to su članci 1, 2, 3 i 5.

20 O: Da. To su neke opće odredbe na koje želim skrenuti pozornost Suda

1 prije nego što razmotrimo pojedine organe vlasti koji su uspostavljeni Ustavom i
2 zakone koji se odnose na to. Primjećujemo da u članku broj 1 stoji da je
3 republika definirana kao država srpskog naroda i građana koji u njoj žive. Riječ
4 "svi" se ne nalazi u originalu. Ovo se razlikuje od slične odredbe u Ustavu
5 Bosne i Hercegovine koju sam spomenuo na početku svog izlaganja, gdje se
6 spominju tri naroda. Tako da ova država, kao je definirana u ovom članku, je
7 država samo jednog naroda. Vođe bosanskih Srba, naravno, su veliki dio svojih
8 stavova i djelovanja zasnovali na činjenici da su jedan od konstitutivnih naroda
9 u Bosni i Hercegovini i da imaju određena prava. Prema tome, mislim da možemo
10 reći da po ovom članu samo jedan narod dobiva prava kao narod.

11 Članak 2 definira teritorij republike, riječima koje smo već vidjeli.
12 Prilično je neprecizan, govori o autonomnim regijama, o općinama; zatim nabraja
13 oblasti u kojima je počinjen genocid protiv srpskog naroda u Drugom svjetskom
14 ratu. Dakle, nema precizne definicije granica.

15 U članku 3 stoji rečenica da je republika dio federalne države
16 Jugoslavije. Tu se, na primjer, ne spominje Bosna i Hercegovina.

17 Članak 5 obuhvaća neke od osnovnih jamstava i principa ustavnog poretka,
18 što uključuje zaštitu ljudskih prava i zaštitu etničkih grupa i manjina.
19 Spominje se i regionalna autonomija i lokalna samouprava. Ovaj Ustav omogućuje
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 postojanje regija unutar republike.

2 P: Ustavni zakon od 28. februara 1992., kojim se provodi u djelo ovaj
3 Ustav, nalazi se pod razdjelnikom 99.

4 O: Da. Mislim da sada počinjemo govoriti o glavnim organima vlasti,
5 glavnim tijelima vlasti koji su uspostavljeni Ustavom, a posebno ćemo govoriti o
6 Narodnoj skupštini, o vladi i o predsjedniku države. Ovlasti i druga pitanja u
7 vezi s tim tijelima nabrojana su u Ustavu, ali Ustavni zakon je usvojen koji je
8 određivao provizorne mjere koje će se primjenjivati dok se ne budu mogle
9 primijeniti odredbe Ustava. Na primjer, provođenje Ustava bi zahtijevalo
10 održavanje izbora, i slično tome. Prema tome, imamo prijelazne odredbe u članku
11 3 Ustavnog zakona. To se odnosi na privremenu Narodnu skupštinu, dok ne bude
12 moguće održati izbore, a definicija Narodne skupštine je ista kao što je bila
13 definicija Skupštine srpskog naroda. Dakle, to su bili oni poslanici koji su
14 1990. izabrani ispred srpskog naroda u Skupštinu Bosne i Hercegovine.

15 P: Sad bih se vratio na razdjelnik 96, odluka o proglašenju Ustava. Tu
16 se govori o raznim tijelima koja su osnovana i o njihovim ovlastima i ulogama.

1 O: Ovdje sad imamo pred sobom sam Ustav. Odluka o proglašenju Ustava
2 prethodi tekstu Ustava koji se proglašava.

3 G. TIEGER: [simultani prevod] Časni Sude, dio dokumenta koji sad vidite
4 na ekranu nalazi se na stranici 11, i ja ću pokušati voditi Sud kroz te
5 stranice. To je stranica 22 verzije na B/H/S.

6 P: Gospodine Treanor, govoreći o tim tijelima, Sud će možda tražiti
7 određene informacije o pojedinim dijelovima, ali ja Vas molim da što brže
8 prođemo kroz to, da nam pokažete one dijelove Ustava gdje se to navodi i
9 općenite odredbe u vezi s tim.

10 O: Naravno.

11 P: Prvo ćemo govoriti o članku 69, koji se nalazi na stranici 11
12 engleske verzije.

13 O: U ovom članku iznosi se koja su osnovna tijela vlasti u republici.

14 P: Sljedeći naglašeni dio se nalazi na stranici 12 engleske verzije.

15 O: To je članak 70 u kojem se nabrajaju dužnosti Narodne skupštine u
16 republici.

17 P: A članak 74, na istoj stranici?

18 O: Tu se spominju odgovornosti i ovlaštenja predsjednika Skupštine.

19 P: Pređimo sada na član 87, mislim da se o njemu radi. On se, časni
20 Sude, nalazi na stranici 14.

1 O: To je jednostavan član koji se bavi uredom predsjednika republike.

2 P: Da li on dalje govori o tome da onaj ko ne bude u stanju da obavlja
3 svoje dužnosti nakon imenovanja na tu funkciju /kako je prevedeno/?

4 O: Da. Ovdje vidimo odredbu po kojoj se imenuje predsjedavajući
5 skupštine da, pod određenim okolnostima, može da djeluje u funkciji
6 predsjednika.

7 P: Mislim da je sljedeći član naglašen kao član 90. Nalazimo ga na
8 stranici 15.

9 O: To je član koji pobraja zaduženja vlade.

10 P: Član 94 na toj istoj stranici.

11 O: U tom članku se kaže da vlada odgovara skupštini i da se može
12 izglasati nepovjerenje vladi.

13 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Samo trenutak, molim vas.

14 [Sudije većaju]

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U jednom od primjeraka nedostaje
16 nekoliko stranica. Za sada ćemo zajedno koristiti primjerak koji imamo, a Vas
17 ćemo zamoliti da za sudiju El Mahdija obezbjedite stranice 15 i 16.

18 G. TIEGER: [simultani prevod]

19 P: Gospodine Treanor, da li imate da kažete još nešto o članu 99 prije
20 nego što pređemo na sljedeći označeni član, a to je 121?

21 O: Mislim da ćemo sada razmotriti član 94.

22 P: Član 121 se nalazi na stranici 19 verzije na engleskom jeziku.

23
24
25
26
27
28
29
30

1 O: Ovdje imamo odredbu koja se bavi Ustavnim sudom, koja se bavi
2 Narodnom skupštinom, odnosno izborom predsjednika i članova.

3 P: Član 135 je sledeći označeni. Pojavljuje se na stranici 21.

4 O: To je još jedna od funkcija Narodne skupštine, a to je izbor sudija i
5 tužilaca.

6 P: Član 140 je na stranici 22.

7 O: On obuhvata ovlaštenje Narodne skupštine da donosi amandmane na
8 Ustav.

9 P: Možemo li pogledati pravilnik o radu skupštine? On se nalazi u
10 razdjelniku 97.

11 O: To je poslovnik koji je usvojen i koji je stupio na snagu na sjednici
12 koja je održana 15. februara, ali on je dopunjen odredbama Ustava koje smo
13 upravo vidjeli.

14 P: Mislim da je to prvi član koji ste naglasili, to je član 26 na
15 stranici 3.

16 O: Da. On nabraja zaduženja predsjedavajućega skupštine.

17 P: Član 26 se nastavlja i na sljedećoj stranici prevoda na engleski
18 jezik.

19 Član 48, to je sljedeći /?označeni/ član, koji je na stranici 5.

20 O: Ovaj član ovlašćuje predsjedavajućega skupštine da... ovdje se spominju
21 radna tijela, odnosno razne komisije skupštine, koje imaju pravo da razgovaraju
22 o konkretnim temama i da o tome podnose izvještaj skupštini.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

sreda, 25.02.2004.

Predmet br. IT-00-39-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti usklađena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 P: Član 55 na stranici 6, on se takođe bavi raznim komisijama pri
2 skupštini.

3 O: Da. To je spisak komisija pri skupštini.

4 P: Na stranici 10, član 82 je ovlaštenje za zakazivanje sjednica
5 skupštine.

6 O: To je odjeljak poslovnika koji se bavi radom, koji određuje kako se
7 odvijaju sjednice. On takođe spominje pravo predsjedavajućega skupštine da na
8 svoju vlastitu inicijativu zakaže sjednicu.

9 P: Članovi 89 i 90 na stranici 11, čini se da se oni bave pitanjem
10 dnevnoga reda skupštine.

11 O: Ovi članovi se bave odgovornošću predsjedavajućih skupštine u pogledu
12 dnevnoga reda skupštine. To znači, predsjedavajući skupštine predlaže dnevni red
13 na početku sjednice, a njegovi zamjenici /?drugi poslanici/ imaju pravo da
14 dodaju tačke dnevnoga reda. No, dnevni red u cjelini tada mora biti odobren od
15 strane skupštine u punom sastavu.

16 P: Mislim da možemo da iskoristimo preostalih minut-dva da pređemo na
17 razdjelnik 98.

18 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ako mislite da se njime možemo
19 pozabaviti za jedan minut, onda izvolite.

20 G. TIEGER: [simultani prevod] Radi se o tri člana, časni Sude, to su 90,
21 94 i 97 na stranici 15.

22 P: A pred Vama na ekranu je član 90.

23 O: Da. To je član koji navodi odgovornosti vlade. Mislim da možemo da
24
25
26
27
28
29
30

1 preskočimo član 94, već smo ga vidjeli. To je odgovornost vlade pred Narodnom
2 skupštinom.

3 P: A zatim član 97?

4 O: Član 97 se bavi odgovornošću ministarstava i drugih upravnih organa u
5 provođenju zakona koje je donijela Narodna skupština.

6 G. TIEGER: [simultani prevod] Časni Sude, nemam namjeru da pređem na
7 sljedeći dokument, ali možda da budem od pomoći Sudu u razrješenju ove zabune o
8 tome gdje se nalazi ovaj dokument.

9 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Malo me iznenađuje što se čini da slični
10 članovi počinju na stranici 15. Nije mi potpuno jasno kakvi su to propisi.

11 SVEDOK: [simultani prevod] To su članovi Ustava.

12 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da li se oni razlikuju od onoga što smo
13 prethodno vidjeli?

14 SVEDOK: [simultani prevod] Sa izuzetkom člana 94, koji smo prethodno
15 vidjeli, a koji se odnosi na Narodnu skupštinu, nismo se zadržavali na ovim
16 novim članovima. Oni se odnose na vladu a ne na skupštinu. To su članovi koji su
17 paralelni i koji navode ovlaštenja organa koje razmatramo.

18 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Moje pitanje je: da li je ono što smo
19 vidjeli u razdjelniku 96, na 15 stranici - a to je član 90 - imalo različito od
20 onoga što smo ovdje vidjeli, na stranici 15 u razdjelniku 98?

21 G. TIEGER: [simultani prevod] Ne, časni Sude. Razdjelnik 90... 98 je
22 dodan, tako da se Vijeće ne mora vraćati na razdjelnik 96. Izvinite što sam
23
24
25
26
27
28
29
30

1 izvor ove zabune.

2 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] To je, znači, pod razdjelnikom 96.

3 Izvolite nastaviti.

4 G. TIEGER: [simultani prevod] Ja sam pogrešno izračunao vrijeme, časni
5 Sude. Mi smo prešli rok.

6 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Htio bih jedno da pitam strane, ali to
7 ne mora da bude u Vašem prisustvu. I ja ću Vas zamoliti i dati Vam upute da ni
8 sa kime ne razgovarate o Vašem svjedočenju i želim da Vas ponovo vidim sutra u
9 istoj sudnici u 9.00 sati.

10 SVEDOK: [simultani prevod] Svakako, časni Sude.

11 [Svedok se povlači]

12 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Tieger, htio bih Vas pitati da
13 li se još uvijek pridržavamo roka, barem što se tiče gospodina Treanora. Kao što
14 znate, mi smo predvidjeli mislim 18 dana, za početak, a zatim da napravimo pauzu
15 od par nedjelja. Primijetio sam da ste za glavno ispitivanje do sada iskoristili
16 malo više od 15, skoro 15 i po sati, a za gospodina Treanora je zakazano 25
17 sati. Ove nedjelje imamo još preostala dva dana, što bi približno bilo još osam
18 sati i time bismo napravili 23 i po sata. Kao što ste primijetili možda, mi smo
19 izgubili jedan dan na početku; ali to istovremeno znači da nismo izgubili taj
20 dan, da bismo onda bez problema postigli predviđenih 25 sati.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Evo moga pitanja za Vas: da li očekujete da bismo mogli završiti glavno
2 pitanje gospodina Treanora do petka, sa petkom? Ako ne, možda bi bila dobra
3 ideja ne ostaviti sat-dva da tako bude par nedelja, da vidimo kako ćemo
4 razriješiti taj problem.

5 Mogu li prvo da pitam da li očekujete, ako idemo ovom dinamikom, da
6 možete završiti glavno ispitivanje do petka?

7 G. TIEGER: [simultani prevod] To je svakako bila moja namjera, časn
8 Sude. Možda ste primijetili... Ja sam ponovno provjerio broj sati koje smo proveli
9 i sa mnogo više uvjerenja bismo odgovorili na to pitanje na početku, jer je tada
10 i izvršena provjera, ali čini se da su se bavljenja raznim dijelovima materijala
11 odvijala raznim tempom. Moja je namjera svakako da pokušam do petka. Potrudicu
12 se da to uradim. Stalno razmatram materijal i razmatram kako se on može
13 predložiti Vijeću na ekspeditivniji način. Ono što mogu da vam kažem sada, kao
14 što sam rekao i prije, da ćemo približno ostati pri našem rasporedu, a ja ću se
15 usredsrediti na petak, kao što je to Vijeće i reklo.

16 Takođe sam htio da uložim napor da završim u petak, ali neki materijal,
17 kao što ste možda primijetili, iziskuje mnogo više vremena, čak i ako se to
18 odvija što je moguće brže.

19 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospođo Loukas, Vi ste htjeli da
20 odgovorite, možda da Vam prvo dam priliku da odgovorite na ovo. Čini se da bi i
21 predstavnica Sekretarijata željela da joj posvetimo pažnju. Izvolite.

22 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Hvala, časn Sude. Ja sam samo htjela da
23
24
25
26
27
28
29
30

1 kažem, ukoliko ne uspijemo da završimo glavno ispitivanje u petak, sa ugla
2 gledanja Odbrane, nama će biti sasvim u redu da se sjednica održi u ponedjeljak,
3 ukoliko će se to uklopiti u raspored Pretresnog vijeća i Tužilaštva - ukoliko se
4 ne može dovršiti glavno ispitivanje u petak.

5 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala Vam. Da vidimo šta je poruka iz
6 Sekretarijata.

7 To je manje-više ono što sam očekivao. Sekretar nam uvijek pokaže.
8 Ukoliko ćete provesti vikend u Hagu bez potrebe, što možda neće biti vrlo
9 uzbudljivo, postoji mogućnost da nastavimo da radimo u petak i poslije podne i
10 da tako dobijemo neko dodatno vrijeme. I tako bismo svakako postigli predviđenih
11 25 sati, što bi značilo da smo na ovo potrošili 17 i po, a ne 18 dana. Vijeće bi
12 više voljelo da se završi glavno ispitivanje gospodina Treanora prije nego što
13 počne ova relativno duga pauza, jer nije nimalo privlačno ostaviti sat-dva
14 glavnoga ispitivanja da bude dovršeno nakon toliko nedjelja pauze.

15 Stoga bi strane trebalo da se pripreme, ukoliko ne dovršimo u petak do
16 13.45h, da ćemo možda pronaći rješenja. Poželjno bi bilo u petak - ukoliko to ne
17 bude moguće, onda u ponedjeljak - da završimo glavno ispitivanje gospodina
18 Treanora i da možda čak počnemo i sa unakrsnim.

19 GĐA LOUKAS: [simultani prevod] Što se tiče petka poslije podne, časni
20 Sude, to je potpuno prihvatljivo za Odbranu. Ali, što se tiče Vaših komentara o
21 atraktivnosti vikenda u Hagu, moram da kažem da Odbrana provodi skoro svaki
22 vikend u Hagu.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

sreda, 25.02.2004.

Predmet br. IT-00-39-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti usklađena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ja to znam. Ja to radim već 25 godina.

2 Gospodine Tieger, imate li još nekih komentara?

3 G. TIEGER: [simultani prevod] Samo ovo, časnici Sude: mi smo pokušali da
4 sabijemo ovaj ogromni obim materijala u predviđeno vrijeme. Samo bih htio da
5 kažem, ukoliko pređemo taj rok, mislim da će to predstavljati samo malu grešku u
6 računu u jednoj vrlo teškoj projekciji, i mi bismo zatražili dopuštenje od Suda
7 da to i produžimo, ukoliko bude potrebno, kako bismo mogli da predložimo Sudu
8 važne dodatne informacije koje su možda sadržane u jednom dijelu našega
9 izlaganja.

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Mislim da su strane voljne za saradnju
11 na sve moguće načine, kako bismo dovršili glavno ispitivanje. Pokušajmo da to
12 uradimo u datom roku. Ako to bude potpuno nemoguće, onda ćemo vidjeti kako to
13 možemo da razriješimo, prije pauze.

14 Sada prekidamo sa radom, uz izvinjenje prevodiocima i tehničarima,
15 ukrali smo im 10 minuta. A nastavimo sa radom sutra u 9.00 sati ujutro u istoj
16 sudnici.

17 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Molim ustanite.

18 ... Sednica završena u 13.54h.

19 Nastavak zakazan za četvrtak,

20 26.02.2004. u 9.00h.